Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Marec 2024

Letnik 9, številka 2

Iz tokratne vsebine:

Teden za naravo 2024 – narava nas uči
stran 3

Pogovor z Agronom Imerijem
stran 6

Šmarski pust
stran 9

Klasika v dvoje
stran 15

ISSN 2463-8579

Pomlad in solidarnost!

Z veseljem vam sporočam novico, da bomo v letošnjem letu izdali dodatno številko Krajevnih novic, in sicer to, ki jo držite v rokah. Pomlad se prebuja in prav je, da se pestro dogajanje v mesecu marcu objavi v našem časopisu. V kolikor bodo temperature ostale spomladanske, boste pričeli z opravili na vašem vrtu, njivi, kmetiji ali kje drugje. V pomladnih mesecih radi izkoriščamo čas za takšno ali drugačno čiščenje prostora in tudi letos smo se na občini odločili za skupno čistilno akcijo, ki bo potekala na celotnem območju občine. Vem, da je med vami veliko takšnih, ki ste ozaveščeni, aktivni celotno leto in skrbite za lep izgled naših krajev. Za opravljeno delo se vam iz srca zahvaljujem. Upam, da z leti pritegnemo vedno več ljudi, predvsem pa da zmanjšujemo škodo v okolju, ki je plod egoizma posameznikov. Zavedati se je namreč potrebno, da iz avta odvržene smeti ne izginejo, temveč so vržene v naročje prihodnjih generacij, ki bodo okolje prevzele in zanj tudi skrbele. Odločitev o tem, ali nas zanima samo lastna korist za svoj kos zemlje ali želimo dobro skupnosti, je torej v rokah vsakega izmed nas.

Vaš župan, Blaž Izlakar

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla aprila 2024, pričakujemo najkasneje do četrtka, 28. 3. 2024, na elektronski naslov uredništva: **krajevnenovice@bogensperk.si.** Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Uroš Pušnik in Aleš Kralj

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
AGI Bike Park

Foto:
Monika Mele

Prelom in tisk:
Četisk d. o. o.
Bežigrajska cesta 5
3000 Celje

https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji

Prometni institut

VABILO

na ogled javne razstave
»Vizija in cilji Občinske celostne prometne strategije občine Šmartno pri Litiji«

Obveščamo vas, da je od srede, 6. marca 2024, od 15. ure v prostorih knjižnice v Šmartnem pri Litiji

odprta javna razstava

na temo »Priprava, vizija in cilji Občinske celostne prometne strategije občine Šmartno pri Litiji«. Razstava bo odprta 14 dni.

Ob ogledu razstave je možno podati tudi predloge ukrepov na področju prometa in trajnostne mobilnosti za posamezne potovalne načine.

Vljudno vabljeni!

Teden za naravo 2024 – narava nas uči

Avtor članka: Občina Šmartno pri Litiji

Narava ima čudežno moč, nas navdihuje, pomirja, uči. Naši gozdovi, reke, morja in zemlja nas oskrbujejo s hrano in drugimi dobrinami, ki jih potrebujemo za življenje, hkrati pa smo v današnjem hitrem tempu življenja lahko hvaležni, da živimo v tako lepem okolju – okolju, prijaznem ljudem.

Naša povezanost z naravo nas obvezuje, da zanjo skrbimo, s tem pa skrbimo tudi zase ter ohranjamo naravo za prihodnje rodove. Preživljanje časa v naravi je neprecenljivo, saj ugodno vpliva na naše splošno zdravje in počutje, zelo pomembno pa vpliva tudi na razvoj otrok. Naša občina se lahko pohvali, da je zelena, saj ima veliko kmetijskih in gozdnih površin.

V teh časih se zdi, da je vse, kar nosi oznako »EKO«, že zlorabljeno in je na nek način postalo le dober posel. Ne glede na to si na občini iskreno želimo, da »teden za naravo« v naši občini traja dlje; da morda skozi vse leto ne mečemo smeti v naravo in da v naravi preživimo čim več kvalitetnega časa.

Zaradi dobre izkušnje z lanske čistilne akcije »Očistimo naravo 2023« smo se na Občini odločili, da naravi letos posvetimo malce več časa.
V preteklem letu je bila akcija ob koordinaciji naših gasilskih društev izvedena na območju celotne občine in kot vedno so se tudi v tem primeru člani gasilskih društev izkazali za odlično podporo Občini pri organizaciji, zato bomo letos to tradicijo nadaljevali.
Na Občini smo v Tednu za naravo 2024 pripravili pester program, v katerem bo gotovo vsak našel nekaj zase.

Za najmanjše
Otroci v Vrtcu Ciciban bodo v **torek, 19. 3. 2024**, dobili obisk iz ustanove Hiša eksperimentov. Hiša eksperimentov je center opolnomočenja družbe z radovednostjo, ustvarjalnostjo, kritičnim razmišljanjem in aktivnim reševanjem problemov.
Hiška eksperimentov je majhna Hiša eksperimentov, ki potuje iz kraja v kraj in navdušuje nad eksperimenti. Zbirka vsebuje več kot 50 mobilnih eksperimentov, ki imajo na sebi ali v bližini navodila za samostojno eksperimentiranje. Aktivnost je namenjena vsem starostnim skupinam.
Poleg samostojnega eksperimentiranja bodo izvedli tudi dve znanstveni dogodivščini. Obiskovalcem skozi znanstvene dogodivščine približajo znanstveni način razmišljanja in jih opolnomočijo na področju ustvarjalnosti, učenja in kritičnega razmišljanja.

Za malce večje
Učenci Osnovne šole Šmartno si bodo v **petek, 22. 3. 2024**, v Kulturnem domu Šmartno ogledali skrajšano verzijo filma Divja Slovenija.

Film **Divja Slovenija** predstavlja zelo pestro favno in floro Slovenije, pri čemer se osredotoča na sesalce in ptice, prikazane pa so še nekatere zanimive vrste dvoživk, rib in žuželk ter rastlin. Film se odvija v obdobju enega leta, gledalca popelje skozi značilne slovenske pokrajine in ga kratko seznani z njihovimi glavnimi značilnostmi. Dogajanje namreč prehaja med pokrajinami. Poseben pečat dajejo filmu zelo bogata ekosistemska diverziteta in posnetki redko videnih prizorov.

Za največje
Za odrasle občane smo v **četrtek, 21. 3. 2024**, ob 19.00 v Krajevni knjižnici v Šmartnem pripravili predavanje »Prave trajnice za moj vrt«.

Vse se začne pri dobrem načrtovanju in tudi izbor rastlin igra ključno vlogo pri doseganju zastavljenih ciljev in želja na naših vrtovih. Večina vas vrtove že ima, si pa mnogi med vami želijo vrtnarjenje poenostaviti, morda nadgraditi vrt ali pa postati malo bolj ekološki pri rabi vode, gnojil itd. Za vse vas bo predavanje zagotovo ponudilo nekaj rešitev in pa obilico idej. Tokrat se bomo konkretneje posvetili zelnatim okrasnim trajnicam in z njimi reševali zahtevna rastišča ter podali ideje za še lepše vrtove v občini Šmartno pri Litiji. Predavatelj Matic Sever vodi butično vrtnarijo Carniola v Ljubljani in se ukvarja z oblikovanjem vrtov. Je tudi avtor številnih strokovnih člankov in vrtnarskih knjig ter poznan po tem, da v vrtove vključuje večje število skrbno izbranih rastlin. Med drugim je delal na posestvu baronice Jelen de Bleder Kovačič, v tujih arboretumih, londonski razstavi Chelsea Flower Show, ena njegovih knjig pa je bila prevedena celo v francoščino in je bila prodana v 10.000 izvodih.

Za vse nas
V **soboto, 23. 3. 2024**, bo v sodelovanju s prostovoljnimi gasilskimi društvi na območju celotne občine organizirana čistilna akcija »Očistimo naravo 2024« s spremljajočim programom na igrišču pri Osnovni šoli Šmartno.
Glede vseh dogodkov vas bomo naknadno obveščali preko našega FB-profila, FB-profilov naših gasilskih društev in spletne strani Občine.

Vizija občinske celostne prometne strategije občine Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Aleš Krže

»V kakšni občini želimo živeti? Kakšen promet želimo v prihodnosti?«

Vizija občinske celostne prometne strategije odgovarja na vprašanja o dolgoročnem razvoju prometa in mobilnosti v občini. Občina Šmartno pri Litiji predstavlja **prometno vizijo,** izbrano v postopku priprave občinske celostne prometne strategije:

»Skupaj za varen in občanom prijazen promet v zdravi, povezani in dostopni občini!«.

Občinska celostna prometna strategija (OCPS) je **strateški dokument**, ki bo pomembno prispeval k razvoju trajnostne mobilnosti in s tem k izboljšanju **kakovosti življenjskega prostora in povečanju prometne varnosti** na območju občine Šmartno pri Litiji. Dokument OCPS je **podlaga za sofinanciranje** preko razpisov za finančna sredstva, namenjenih izvajanju ukrepov trajnostne mobilnosti.

Rezultat OCPS bo **akcijski načrt za sistematično in učinkovito izvajanje ukrepov** na področju trajnostne mobilnosti, seznam najprimernejših in stroškovno najučinkovitejših prometnih ukrepov s scenariji izvajanja za izboljšanje pogojev potovanja peš, s kolesom, javnim potniškim prometom ali motornimi vozili.

Vaše PREDLOGE UKREPOV na področju prometa in trajnostne mobilnosti za posamezne potovalne načine lahko sporočite na naslov Občina Šmartno pri Litiji, Tomazinova ulica 2 ali pošljete preko elektronske pošte info@smartno-litija.si.

Poročilo o kakovosti pitne vode na območju občine Šmartno pri Litiji za leto 2023

Avtor članka: Javno komunalno podjetje Grosuplje

Na območju občine Šmartno pri Litiji se uporabnike oskrbuje iz treh vodovodnih sistemov v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Grosuplje, in sicer Debeli Hrib, Felič Vrh in Stična.

Letni notranji nadzor je bil izveden s strani pooblaščenega izvajalca Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Notranji nadzor se opravlja na podlagi Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS št.19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17 in 61/23) in interne HACCP dokumentacije.

V splošnem lahko ugotovimo, da se je uporabnikom distribuirala ustrezna zdrava pitna voda. Celotno letno poročilo za leto 2023, pripravljeno s strani pooblaščenega izvajalca notranjega nadzora, je objavljeno na spletni strani http://www.jkpg.si/, pod rubriko Kakovost pitne vode.
Poleg tega so na tem spletnem mestu dosegljiva: Priporočila lastnikom objektov za hišno vodovodno omrežje (HVO) po daljši prekinitvi uporabe pitne vode, Navodila o prekuhavanju vode, Priporočila za uporabo vode ob izdanem ukrepu prekuhavanja vode, Priporočila lastnikom objektov za vzdrževanje hišnega vodovodnega omrežja in Navodila za dezinfekcijo vodovodnega omrežja. Podatki, vezani na vaše odjemno mesto, pa so na voljo na spletnem portalu komunala.info.

Javno komunalno podjetje Grosuplje

Rezultati notranjega nadzora nad kakovostjo pitne vode pri uporabnikih v letu 2023

		MIKROBIOLOŠKE ANALIZE				FIZIKALNO-KEMIJSKE ANALIZE				
VODOVODNI SISTEM	**količina distribuirane vode [m^3]**	**št. vzorcev**	**% ustreznih**	**št. neustreznih**	**vzrok neustreznosti**	**št. vzorcev**	**% ustreznih**	**št. neustreznih**	**vzrok neustreznosti**	**ukrep prekuhavanja [dni]**
Debeli Hrib	19.841 od tega 1.790 občina Šmartno pri Litiji	14	100	0	-	6	100	0	-	0
Felič vrh	1.351 od tega 315 občina Šmartno pri Litiji	5	100	0	-	3	100	0	-	0
Stična	652.836 od tega 102 občina Šmartno pri Litiji	20	100	0	-	8	100	0	-	0

Legenda:

EC - E. coli - pokazatelj fekalnega onesnaženja, CP - clostridium perfringens vključno s sporami je zanesljiv pokazatelj fekalnega onesnaženja, v pitni vodi ni dopustna

KB - koliformne bakterije so pokazatelj stoječe vode (mrtvi rokavi na omrežju ali hišnega vodovodnega omrežja), v pitni vodi niso dopustne

SK22 - št. kolonij pri 22°C je pokazatelj učinkovitosti postopka priprave vode in kaže na možnost razmnoževanja bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, mejna vrednost < 100/ml.

SK37- št. kolonij pri 37°C je pokazatelj učinkovitosti postopka priprave vode in kaže na možnost razmnoževanja bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, mejna vrednost < 100/ml.

EN - enterokoki - v odsotnosti drugih bakterij pokazatelj starejšega fekalnega onesnaženja

Integriteta

Avtor članka: Franc Props, MJU, minister

Integriteta posameznika in družbe kot celote imata ključno vlogo pri zaznavanju in preprečevanju korupcije, zato Vlada Republike Slovenije (RS) že vrsto let izvaja številne aktivnosti z namenom povečanja zaznave ravnanj zaposlenih v državni upravi in lokalni samoupravi, ki niso skladna z etičnimi, moralnimi in pravnimi normami. Kot posamezniki ravnamo bolj ali manj skladno s predpisi in družbenimi normami, smo bolj ali manj pošteni in verodostojni, bolj ali manj svoje funkcije in pooblastila uporabljamo v skladu z njihovim namenom.

In ker to počnemo bolj ali manj vsi, nikoli pa ne v celoti, tudi država ali družba v sodobnem svetu nista povsem odporni proti pojavom korupcije in pomanjkanju integritete, saj se ta začne pri posamezniku. Posamezniki pa smo člani organizacij in opravljamo različna dela in uporabljamo pooblastila, ki nam jih je družba ali organizacija zaupala, zato korupcijo, ki je poledica pomanjkanja integritete posameznika, najdemo v vseh porah družbe celotne države. Javni sektor pri tem ni izjema. Ocena komisije za preprečevanje korupcije je, da Slovenija letno zaradi korupcije izgubi 3,5 milijarde evrov, strošek korupcije v Evropski uniji je okoli 1000 milijard evrov.

Program Vlade RS za krepitev integritete in transparentnosti javnega sektorja poleg dokončanja že začetih ukrepov, povezanih z zagotavljanjem učinkovitega gospodarjenja z državnimi nepremičninami in ureditvijo delovanja in financiranja invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij z namenom odprave tveganj za korupcijo in neracionalno porabo finančnih sredstev, vsebuje tudi stalne ukrepe in ukrepe, ki jih je sprejela na novo. **Stalni ukrepi** so namenjeni usposabljanju javnih uslužbencev in funkcionarjev v državnih organih, upravah lokalnih skupnosti in drugih osebah javnega prava, ozaveščanju za bolj transparentno delovanje predstavnikov države v nadzornih organih poslovnih subjektov, v katerih ima država večinski delež ali prevladujoč vpliv, in krepitvi integritete in transparentnosti pri postopkih javnega naročanja. Da so taki programi potrebni, so pokazale tudi zadnje razkrite nepravilnosti pri razpisih za nevladne organizacije in nakupu stavbe za pravosodne organe.

Novi ukrepi, ki jih je v letu 2023 začela izvajati Vlada RS, imajo poudarek na transparentnosti in spodbujanju objave javnih podatkov v odprtih formatih. Vzpostavlja se **javno dostopne evidence in objave glede javno-zasebnega partnerstva** in opravljanja drugih dejavnosti, **konflikt interesov in vzpostavljanje preglednosti, sledljivosti in transparentnosti izdanih soglasij ali zavrnjenih vlog za izdajo soglasij za delo pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti**. Uvaja se **objava obvestila donatorjem** na spletni strani zdravstvenih zavodov in seznanitev zaposlenih, da donacije, ki jih namenijo donatorji, zaposlenim nakažejo oziroma predajo zavodu, v katerem so zaposleni prejemniki. V javnem interesu je tudi, da so vrednosti hrupa, smradu, prisotnosti nečistoč znane in da ima torej javnost možnost, da se z njimi seznani, zato je namen omogočiti javno objavo teh podatkov, ko kazalci navedenega presegajo zakonske vrednost. V skladu z Zakonom o varstvu okolja bodo zagotovljeni **javno dostopni podatki o izdanih okoljevarstvenih dovoljenjih** in o rezultatih monitoringa, določenega v okoljevarstvenih dovoljenjih, na osrednjih spletnih straneh državne uprave. V interesu javnosti je, da je seznanjena z mejnimi vrednostmi emisij in mejnimi, ciljnimi, opozorilnimi, alarmnimi, kritičnimi, sprožilnimi in načrtovalskimi vrednostmi standardov kakovosti okolja. Preučeni bodo predpisi in praksa, ki dovoljuje funkcionarjem opravljati druge dejavnosti, ki lahko predstavljajo konflikt interesov. Uvedle se bodo **ustrezne rešitve za večjo učinkovitost delovanja inšpekcij** glede na tveganja, kot so premajhno število inšpektorjev, pomanjkanje kriterijev in meril za nadzor po uradni dolžnosti in na prijavo ter neodzivnost na prijave za izvedbo nadzora. Vlada želi dvigniti osveščenost ter poznavanje pravilnega načina ravnanja v situacijah in okoliščinah, ki bi lahko pomenile tveganje za nastanek nasprotja interesov glede obveznosti poročanja o lobističnih stikih, pri prijavi premoženjskega stanja ter glede omejitev poslovanja. Izvajanje precejšnjega števila nalog, navedenih zgoraj, v zvezi z integriteto je Vlada RS naložila Ministrstvu za javno upravo, ki ga vodim. Prepričan sem, da bomo storili korak naprej, da izboljšamo in okrepimo integriteto in transparentnost v javnem sektorju.

AGI Bike Park

Vprašanja postavil: dr. Jernej Kotar

Po dolgi zimi, ki je bila tudi letos precej mila, verjetno vsi že komaj čakamo pomlad in toplejše dneve. Prijetno spomladansko sonce nas kar vabi v naravo in k aktivnejšemu preživljanju prostega časa. Toda za izjemna, adrenalina polna doživetja se nam ni treba odpraviti daleč od doma, saj jih imamo že kar nekaj v naši bližini. Med njimi je tudi AGI Bike Park v Preski nad Kostrevnico, ki ga je pred leti zasnoval Agron Imeri.
Gospod Agron, dovolite mi, da se vam najprej zahvalim za vaš prijazen odziv našemu povabilu. Kot že nekajkrat do zdaj smo se tudi letos odločili, da prvo spomladansko številko posvetimo lokalnim turističnim ponudnikom, zato ste gotovo pravi kandidat.

Vaše življenje že od malih nog zaznamuje šport. Ukvarjali ste se tako s smučanjem kot kolesarjenjem, obema pa je skupna precejšnja mera adrenalina. Kdaj ste se navdušili za šport in kdo so bili vaši vzorniki?
Že od malih nog sem oboževal adrenalinske športe. Začelo se je že v drugi polovici osnovne šole z rolkanjem. Potem sem nadaljeval z gorskim kolesarstvom, natančneje s spustom. Na začetku srednje šole pa sem spoznal novo vejo smučanja, tako imenovano freeski smučanje oziroma »nova šola smučanja«. Ta veja ekstremnega smučanja me je potem zaznamovala naslednjih 14 let. Vzporedno sem se še vedno občasno ukvarjal s kolesarstvom. Tako gorskim kot cestnim. Trenutno več kolesarim kot smučam. Pri smučanju je bil vedno moj vzornik francoz Candide Thovex. Pri gorskem kolesarjenju pa Andorčan Cedric Garcia.

Pred leti ste se preselili v okolico Šmartnega pri Litiji, natančneje v Presko nad Kostrevnico, kjer ste si ustvarili nov dom. Kaj vas je pripeljalo v naše kraje?
Rojen sem bil v Gabrovki, nato smo se pri mojih sedmih letih preselili v Ljubljano, starša pa sta pred nekaj leti kupila kmetijo s posestvom in tako sem se tudi jaz preselil nazaj v rodne kraje.

Kmalu po preselitvi ste začeli snovati drzen projekt, v uspeh katerega bi marsikdo v teh krajih morda podvomil. Odločili ste se del vašega zemljišča preurediti v proge za sproščanje adrenalina na gorskem kolesu. Kdaj se vam je porodila ideja za njihovo postavitev in kje ste črpali navdih?
Ideja se je porodila, še preden sem se preselil. Približno 5 let nazaj. Navdiha in motivacije ni bilo težko najti, saj je bila to vedno moja želja. Navdih sem črpal predvsem iz tujine in seveda interneta.

Se še spominjate, kdaj ste dokončali prvo progo?
Zametki dveh prog segajo že v leto 2020. Prva celotna proga je bila končana spomladi leta 2021. Najprej samo za ožji krog kolesarjev. V sezoni 2022 pa so se po progah spustili tudi ostali gorski kolesarji.

Sčasoma je vaš park občutno napredoval in se izboljševal. Kako težko je bilo na začetku graditi na svoji prepoznavnosti?
Seveda je prepoznavnost treba graditi in vedno znova nadgrajevati. V mojem primeru pa je gotovo veliko vlogo odigrala moja povezanost s športom že od prej. Poznam kar nekaj ljudi, ki se ukvarjajo s temi športi. Potrebno je biti prisoten tudi na internetu, predvsem na socialnih omrežjih.

Povejte nam, kaj vse lahko gorski kolesarji preizkusijo in doživijo v vašem parku?
Trenutno so v parku tri gorsko kolesarske proge različnih nivojev in stilov. Prva je narejena ročno in vsebuje tudi nekaj tehničnih odsekov (korenine, skale, strmine). Druga proga je narejena strojno in je prava poslastica za navdušence nad skoki in hitrostjo. Tretja proga, ki je trenutno še v izgradnji, pa vsebuje najboljše od obeh prejšnjih prog, vendar je nekoliko manj zahtevna. V načrtu imamo dodati še več naravnih stezic.

Koliko dni v tednu ste odprti? Se je za obisk potrebno naročiti?
Ob lepem vremenu so proge odprte med vikendi, prazniki, počitnicami ali po predhodnem dogovoru. Za obisk je obvezna rezervacija preko interneta, saj so kapacitete omejene.
Na socialnih omrežjih sproti obveščamo o posebnostih in informacijah glede razmer, odprtja in zasedenosti parka.

Glede na lokacijo parka je bila verjetno določena težava tudi dostopnost. Kako ste to uredili?
Uredili smo odvodnjavanje na dostopni cesti. Na pomoč je priskočila tudi Občina Šmartno pri Litiji z materialom in mehanizacijo. Potreben je bil tudi dodaten vris cest in možnih dostopov preko Google zemljevida.

Seveda ne moreva niti mimo vprašanja, kako ste zadovoljni z obiskom? Ali prevladujejo domačini ali obiskovalci iz drugih delov Slovenije?
Z obiskom smo zadovoljni, kljub temu da je bil do sedaj park namenjen nekoliko izkušenejšim kolesarjem. Prevladujejo kolesarji iz drugih delov Slovenije, čeprav je tudi kar nekaj kolesarjev iz zasavskega, dolenjskega in osrednjeslovenskega konca.

Foto: Monika Mele

Vas morda obiskujejo tudi tujci?
Prihajajo tudi gorski kolesarji iz tujine. Predvsem Avstrije, Nemčije, Hrvaške, Španije in Belgije.

Zagotovo spremljate razvoj turizma in ponudbe v naši občini. Kako bi ocenili napredek lokalnega turizma v zadnjih letih?
Napredek je viden. Sam opažam predvsem porast turističnih kmetij. Imamo pa še ogromno neizkoriščenega potenciala. Dober primer se mi zdi grad Bogenšperk.

Gotovo se strinjate, da je velika težava pomanjkanje prenočišč, saj bi verjetno tudi vaši gostje raje prihajali za več dni, če bi lahko spali nekje v bližini. Kako nujna se vam zdi rešitev tega problema?
Seveda bi se dalo na tem področju v prihodnosti še veliko narediti. S tem bi v naše kraje pripeljali predvsem več tujih gostov.

Prav nič ne dvomim, da imate pred seboj še vrsto zamisli, kako bi še izboljšali in nadgradili vaš park. Nam jih lahko nekaj zaupate?
Načrtov je veliko. Malo manj je časa in sredstev. Med pomembnejšimi so gotovo nastanitve, povečanje parka in dodatna ponudba. Tudi povezava z ostalimi turističnimi kmetijami in gostišči.

Agron, najlepša hvala za nadvse prijeten pogovor. V imenu uredništva vam želim čim bolj uspešno sezono in čim boljši obisk.

Foto: Tadej Strah

Klišejevski prehod v pomlad

Avtorica članka: Živa Bučar

Leto na Klišeju smo začeli z umetniškim dogodkom – poslikavo kozarcev. 12. 1. smo se zbrali v prostorih Klišeja in okrasili vinske kozarce. Čeprav ni bilo smernic, smo se skoraj vsi obrnili k slikanju rožic in tako še naše kozarce »pripravili« na pomlad.

Ker pa pomladi seveda še ni bilo videti, smo se 20. 1. odpravili na smučanje v Katschberg. Udeležba je bila zelo zadovoljiva in tako nas je kar 75 skupaj smučalo na s soncem obsijanem smučišču. Hvala vsem za pester dan!

8. 2. smo se v duhu Prešernovega dne družili na Klišeju in brali poezijo ter pili vino. Uživali smo tako v poeziji priznanih slovenskih pesnikov kot v avtorski poeziji naše članice Leonie.

Zaradi uspešnosti prejšnjega smučarskega izleta smo se 18. 2. odločili znova odpraviti na bele strmine, tokrat v Nassfeld. Čeprav tokrat vreme ni bilo tako sončno kot prvič, smo se nasmučali in vrnili zadovoljni.

Kliše v sodelovanju z Mladinskim centrom Litija letos znova objavlja javni razpis za sofinanciranje mladinskih programov v letu 2024. Namen razpisa je spodbuditi aktivno sodelovanje mladih, omogočiti kakovostnejše mladinsko delo in podpreti izvedbo programov/projektov, ki jih izvajajo mladi in zajemajo tiste vsebinske aktivnosti, ki mlade usposabljajo za aktivno družbeno delovanje ter prispevajo k osebnemu razvoju ustvarjalnih posameznikov in celotnega mladinskega dela. Prijave na razpis lahko oddate do torka, 19. 3. 2024, za več informacij o načinu oddaje pa poglejte našo spletno ali Facebook stran. Več informacij o razpisu lahko dobite tudi na naslovu razpis.mcklise@gmail.com.

Marca se vračajo Klišejeve izobraževalno-zabavne sobote. V sklopu teh dogodkov se bodo vsako drugo soboto na Klišeju odvijale različne izobraževalne delavnice. Prva takšna delavnica je potekala 9. 3. Na njej smo spoznali Canvo, digitalno orodje za oblikovanje grafičnih izdelkov. Canvo se lahko uporabi na različnih področjih, od izobraževanja do osebne rabe. Na delavnici smo tako spoznali osnove in uporabne trike za delo s tem orodjem. Dogodek je bil namenjen tako tistim, ki se s Canvo srečujejo prvič, kot tudi tistim, ki ga že znajo uporabljati.

22. 3. se bo na Klišeju ponovno odvijal potopis. Tokrat bomo ob 18. uri poslušali zgodbe iz Armenije. Pridružite se nam in se pustite popeljati skozi zgodovino te zanimive države in spoznajte nekaj trikov za študentskemu žepu prijazno potovanje.
Le en dan kasneje, 23. 3., pa vas vabimo na dogodek S Klišejem v dolino pod Poncami. V duhu bližanja zaključka sezone smučarskih skokov in vikenda, ko bo Peter Prevc zaključil svojo profesionalno kariero, se odpravljamo na ogled tega spektakla. Pridruži se nam na ogledu ekipne tekme v smučarskih poletih, na kateri bomo skupaj navijali za slovenske letalce. Cena za člane kluba je 30 €, za nečlane 35 € (v ceno sta vključena prevoz in karta za ogled tekme). Za več informacij glede prijave ipd. spremljaj naš Facebook in Instagram profil.

Naše projekte, dogodivščine in prihodnje dogodke lahko spremljate na naši Facebook strani na povezavi https://www.facebook.com/klise.klub/ ali na naši spletni strani. Ob tem vse študente ali dijake, ki bi želeli soustvarjati dogodke v lokalnem okolju, vabimo, da stopijo v kontakt z nami in postanejo del ekipe!

Komaj čakamo na nova skupna doživetja.

Vaš Kliše

Brezplačna učna pomoč za osnovnošolce

Avtorica članka: Urška Fele

V začetku meseca marca, natančneje v torek, 5. 3. 2024, se je v prostorih Knjižnice Šmartno pri Litiji začel izvajati program brezplačne učne pomoči za osnovnošolce. Učno pomoč bodo izvajali dijaki, študentje in prostovoljci.

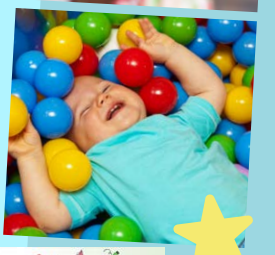
Predvsem gre za pomoč pri domačih nalogah in dodatno razlago snovi za različne predmete. Program se bo izvajal vsak torek od 15. do 17. ure. Priporočeno je, da se prisotnost otrok predhodno javi na 040 612 199 (Urška), da prostovoljci lahko pripravijo dodatne vaje za otroka/mladostnika.
Ob tem pa nagovarjamo vse morebiti zainteresirane dijake, študente ali pa starejše prostovoljce, ki bi pomagali pri nudenju učne pomoči, da se nam pridružijo. Veseli vas bomo!

VRTEC CICIBAN - ŠMARTNO PRI LITIJI

VPIS PREDŠOLSKIH OTROK ZA LETO 2024/2025

VLOGA ZA VPIS

- NA SPLETNI STRANI VRTCA (ZAVIHEK DOKUMENTI)
- IZPOLNJENO VLOGO Z OBVEZNIMI PRILOGAMI POŠLJITE NA NASLOV:

OSNOVNA ŠOLA ŠMARTNO
PUNGRT 9
1275 ŠMARTNO PRI LITIJI

POMEMBNO

- V primeru prevelikega števila prijav, bo o sprejemu odločala Komisija za sprejem otrok v vrtec.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (Ur.l.RS, št.142/20) v 51.a členu določa, da mora biti otrok pred vključitvijo v vrtec cepljen proti ošpicam, mumpsu in rdečkam, razen, če za opustitev cepljenja obstajajo medicinski razlogi, ugotovljeni z odločbo o opustitvi cepljenja.

OD 1. DO 15. MARCA 2024

WWW.OS-SMARTNOLITIJA.SI/DOKUMENTI-VRTEC

BLAGOSLOV

TRAKTORJEV IN TRAKTORISTOV

PONEDELJEK, 1.4.2024

od 9.30 dalje
zbiranje traktoristov pred cerkvijo sv. Martina

11.00 blagoslov traktorjev in traktoristov

TRAKTOR "AFTERPARTY"
od 12.00 dalje
pri gasilskem domu v Veliki Kostrevnici

Nagradi za najnovejši in najlepše okrašen traktor.
Obdaritev traktoristk.

08 200 61 68
info@bogensperk.si

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

ŠMARSKI POMLADANC

SOBOTA, 16. MAREC 2024, OD 9.00 DO 13.00

STARETOV TRG, ŠMARTNO PRI LITIJI

PRIKAZ IN DELAVNICA KLEKLJANJA

PRIKAZ VARNEGA DELA Z MOTORNO ŽAGO

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

maj
24. OTO PESTNER & TONI POVŠE
31. MARAAYA

junij
7. FLIRRT
28. HAMO & TRIBUTE 2 LOVE

Začnemo 24. maja!

julij
5. ORLEK & MI2
19. NINA PUŠLAR

10. FESTIVAL BOGENŠPERK

september
6. ŠANK ROCK »AKUSTIKA« Z GOSTI

avgust
23. ŠMARTNO KUHA

Več na: www.bogensperk.si/festival-bogensperk.html

www.bogensperk.si/festival-bogensperk
Festival Bogenšperk
01 898 78 67 in 01 898 76 64
info@bogensperk.si

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK
Šmartno

ODKRITE SKRIVNOSTI NEBA

RAZSTAVA KLEKLJARSKE ČIPKE
OZVEZDJA IN HOROSKOPI

SRČEVKE

13. MAREC 2024

Občina Šmartno pri Litiji
JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK
GALERIJA GRADU BOGENŠPERK

Šmarski pust

Avtorica članka: Mojca Knez

Na pustno soboto se je veselo rajalo na Staretovem trgu v Šmartnem.

V soboto, 10. februarja 2024, se je v Šmartnem odvijal 3. Šmarski pust, na katerem so z animatorko Melito Peskar rajali tudi otroci iz Vrtca Ciciban. Sedaj že tradicionalno so nas obiskali kurenti iz Leskovca, ki so vsem obiskovalcem predstavili kurentovanje in med katerimi je kurentoval tudi naš župan, g. Blaž Izlakar. Na harmonikah sta jih spremljala učenca Lan in Blaž iz Glasbene šole Bučar, Društvo kmetic Litija in Šmartno pa nas je razvajalo s slastnimi krofi in čajem.
Najlepša hvala vsem nastopajočim, sodelujočim in obiskovalcem za tako številno udeležbo. Tudi vreme je bilo tokrat na naši strani in, kot kaže, nam je uspelo pregnati že tako milo zimo.
Se vidimo prihodnje leto!

Kulturno društvo GROBLJE Dramska skupina v sodelovanju z Javnim zavodom Bogenšperk vabi na parlamentarno komedijo

ŠTIRJE LETNI ČASI

petek, 15. 3. 2024, ob 19. uri

Kulturni dom Šmartno pri Litiji

Predprodaja vstopnic:
BIFE HLAPEC ~ Gramax Litija
TIC Šmartno

Gostujoči igralec :
Konrad PIŽORN - Kondi

Novice iz Doma Tisje

Avtorici članka: Frančiška Pinoza, namestnica direktorice za ZDO, in Tatjana Jelševar, mag. zdr. nege

»Srčna kava«
Decembra smo v Domu Tisje organizirali dobrodelno akcijo »Srčna kava«. Akcija je bila namenjena zbiranju sredstev za nakup toplih napitkov stanovalcem, ki si te drobne priboljške težko privoščijo. V obeh recepcijah oziroma kavarni doma smo nastavili srčne zbiralnike, v katerih smo zbirali donacije. V matičnem Domu Tisje smo zbrali 345,26 €, v enoti Litija 369,06 €. Za evidenco prispevkov in organizacijo druženja stanovalcev ob topli kavi in drugih dobrotah poskrbijo receptorke, voditeljice skupin za samopomoč in varuhinje. Ob dobri kavi in družbi je dan veliko lepši, za vaše prispevke in ljubeznivost se vam srčno zahvaljujemo.

Poskrbimo za zdravje in nasmeh
V Domu Tisje stanovalci aktivno sodelujejo pri pomembnih odločitvah. Tako so na sestanku sveta stanovalcev doma izrazili svojo stisko glede nedostopnosti zobozdravstvene oskrbe, zlasti so izrazili skrb za stanovalce, ki so zaradi svojega zdravstvenega stanja nepomični in tako nezmožni odhoda k zobozdravniku v ambulanto. Njihov predlog smo upoštevali in se posvetovali z vodstvom Zdravstvenega doma Litija. Skupaj smo našli rešitev, saj se vsi zavedamo, da nezdravo zobovje starostnikom predstavlja številne težave, ki vplivajo na zdravstveno stanje, stanje prehranjenosti in ne nazadnje tudi na estetski videz.

Pridobili smo zobozdravnico, dr. Petro Kres Škarja, ki bo preglede in manjše posege opravila v našem domu. Omenjena obravnava je namenjena stanovalcem, ki ne zmorejo obiskati zobozdravnika v zdravstvenem domu.

Zobozdravnica in medicinska sestra sta stanovalce v domu že obravnavali. Stanovalci, njihovi svojci ter zaposleni v domu smo jima za njuno delo zelo hvaležni. S svojo skrbnostjo in toplo naklonjenostjo do starih in bolnih ljudi sta že opravili prve preglede in zdravljenja.

Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

Meritve krvnega sladkorja, krvnega tlaka, kisika v krvi, holesterola in triglicеridov
Vsako prvo sredo v mesecu od **8.00 do 10.00** v društveni pisarni.

Strokovno zdravstveno predavanje
V torek, **26. 3. 2024, ob 16.30** – predavanje o očeh z naslovom **Diabetični makularni edem** v prostorih Knjižnice Litija, Parmova ul. 9, Litija. Predavala bo dr. Alenka Lavrič

Pohodi
Z organizacijo pohodov v okolici občin Litija in Šmartno pri Litiji ter širše po Sloveniji bomo pričeli, ko bodo vremenske razmere dovoljevale. Pohodnike in tudi ostale člane bomo obvestili preko sms-sporočil, Facebooka in elektronske pošte.

Telovadba
V Športni dvorani Litija pod strokovnim vodstvom vsako sredo od 18.30 do 19.30.

Plavanje in vadba
V bazenu Pungrt, Šmartno pri Litiji, pod strokovnim vodstvom skupaj z MDI Litija ob sredah od 16.00 do 17.00.

Plačilo članarine
Članarina za leto 2024 znaša 13,00 €. Poravnate jo lahko v društveni pisarni v času uradnih ur ali nakažete na TRR SI56 0311 0100 0021 983. Vsem, ki ste to že storili, se najlepše zahvaljujemo.

Dohodnina
Naše društvo je uvrščeno med upravičence, ki mu lahko namenite del dohodnine za donacije – do 1 %. To je dohodnina, ki je obračunana in jo lahko namesto državi namenite našemu društvu. S tem nam boste omogočili, da bo naše delovanje programsko še bogatejše.
Obrazce za 1 % dohodnine lahko dobite v društveni pisarni in na spletni strani e-Davki. Lahko jih posredujete tudi svojim družinskim članom in prijateljem. Vsem, ki ste to že storili, se najlepše zahvaljujemo.
Prisotni smo ob uradnih urah ob ponedeljkih in sredah od 8.00 do 11.00 oziroma po telefonu 031 777 153 ali 01 898 15 84, ostale dni v tednu pa smo dosegljivi po elektronski pošti drustvo.dia.litija@siol.net.

EDUKATIVNO OKREVANJE TALASO STRUNJAN OD 12. DO 19. 5. 2024

Hotel Svoboda ****	12.–19. 5. 2024 Sezona B (8 dni/7 noči)	Turistična taksa
7 polpenzionov v dvoposteljni sobi	574,00 €	2,50 €/na dan/osebo = 20,00 €
7 polnih penzionov v dvoposteljni sobi	693,00 €	2,50 €/na dan/osebo = 20,00 €

Vile ***	12.–19. 5. 2024 Sezona B (8 dni/7 noči)	Turistična taksa
7 polpenzionov v dvoposteljni sobi	504,00 €	2,50 €/na dan/osebo = 20,00 €
7 polnih penzionov v dvoposteljni sobi	623,00 €	2,50 €/na dan/osebo = 20,00 €

Ponudba vključuje:
• tri dnevne vodene in diabetikom primerne telesne vadbe (hidrogimnastika, vodna aerobika, vodena kardiovadba v telovadnici, nordijska hoja ali vodeni sprehodi);
• vsakodnevno kontrolo krvnega sladkorja;
• učno delavnico Zdrava prehrana za diabetike;
• dodatno še dve edukativni zdravstveni predavanji strokovnih sodelavcev (zdravnika, med. sestre, fizioterapevta, kineziologa) na temo, povezano z obvladovanjem sladkorne bolezni;
• namestitev v dvo- in enoposteljnih sobah izbranega hotela ali Vilah;
• pol- in polne penzione z varovalno prehrano za sladkorne bolnike in malico za diabetike;
• uporabo kopalnega plašča (v sobi hotela s ****);
• neomejeno kopanje v hotelskih bazenih;
• 10 % popust na redne cene zdravstvenih in wellness storitev;
• bogat animacijski program (družabni večeri, glasbeni večeri ipd.) in organizacijo izletov na željo društva;
• brezplačni avtobusni prevoz do zdravilišča in nazaj (pogoj je 20 prijavljenih oseb, v nasprotnem primeru se prevoz doplača).

Plačilni pogoji
Ob prijavi plačate 50,00 € akontacije do 24. 4., ostalo poravnate na lokaciji z možnostjo obročnega odplačila edukativnega okrevanja s plačilno kartico na tri obroke.
Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji prispeva rednim članom 50,00 €, podpornim članom 25,00 € enkrat v letu. Članom, katerih mesečni dohodek znaša manj kot 500,00 €, prispeva društvo 100,00 € enkrat v letu (na podlagi potrdila o prihodku, obvezna priloga ob prijavi za okrevanje).

Na obisku

Avtorica članka: Milena Mrzel

Franc Bučar, po domače »Pri Plankovc« iz Gozd - Reka 4, je nedavno praznoval 93 let. Z ženo Marijo živita v svojem gospodinjstvu in sama skrbita zase.

Vsako nedeljo se udeležita sv. maše na Prežganju, tja ju pelje njun sin, vnukinja pa redno skrbi, da g. Franc dobiva knjige iz knjižnice. Najraje bere zgodovinske knjige. Slavljenca in ženo smo obiskale prostovoljke (Marjana, Nada in jaz) iz DU Šmartno 30. 1. 2024.

Na hribčku sem doma,
s tem se malokdo kosa,
me vsakdanje delo krepi
in mi tako misli bogati.

So te besede, zlogi, recept za tako vitalno življenje?
Želimo še mnogo zdravih in srečnih let!

DRUŠTVO LITIJSKI LIKOVNI ATELJE LILA

Lilin vrtiljak

Avtorica članka: Aleksandra Krnc

Ob kulturnem prazniku so se člani LILA piše predstavili z dvema recitaloma – 3. 2. na Vačah in 8. 2. v Šmartnem. Prebirali so avtorsko poezijo in Prešernove pesmi. Naša članica Alenka Leskošek je na literarnem natečaju društva Rast iz Dola pri Hrastniku dosegla 1. mesto s kratko zgodbo Oljka.

Zadnje mesece so poleg rednih tečajev in ustvarjanja v prostorih LILE potekale priprave na litijski pustni karneval.
Sodelovali smo tudi na mednarodnem likovnem natečaju Ptujskega karnevala Ex tempore Ptuj, na katerem so se s svojimi deli med finaliste uvrstili štirje člani, in sicer Aleksander Lavrenčič, Marija Urankar Murn, Katja Sladič Rudolf in Aleksandra Krnc.

Knjižnica Litija

Avtorica članka: Aleksandra Mavretič

Razstava v galeriji Knjižnice Šmartno
V galeriji Knjižnice Šmartno je razstava likovnih del članov društva LILA. Dela so nastala v letu 2023 pod vodstvom mentorja mag. Zorana Pozniča, nekatera pa tudi samostojno. Gre za slike z žensko figuro in portrete. KUD LILA v sodelovanju z JSKD Litija in Knjižnico Litija ob dnevu žena vsako leto pripravi razstavo in pesniški recital. Ljubezenske pesmi so brali: Joža Ocepek, Gabrijela Hauptman, Marija Zupan, Magda Groznik, Jelka Jantol in Nejc Jogan. Razstavo si lahko ogledate še ves mesec.

Tkanina življenja, literarni večer z Vido Lukač
Dolgoletna direktorica Doma Tisje je po upokojitvi svojo ustvarjalno pot nadaljevala v Društvu U3 Litija in Šmartno, deluje pa še na mnogih področjih, na katerih je kot prostovoljka in svetovalka v podporo mnogim pomoči potrebnim. Lani je v samozaložbi izdala pesniško zbirko Tkanina življenja, ki jo je z ilustracijami dopolnila hčerka Barbara Lukač Patarčec. O pesmih, ustvarjanju, njenem prostovoljstvu in drugih predanostih bo Vida Lukač spregovorila na srečanju v Knjižnici Litija, v torek, 19. marca, ob 19. uri. Njeno ustvarjalnost bomo predstavili tudi z razstavo.

Zanimiva znanost – Nik Lupše
V marcu se bomo srečali z dr. molekularne biologije, Nikom Lupšetom, ki je kot raziskovalec zaposlen na ZRC SAZU. Dr. Lupše je v doktorskem delu z naslovom *Transcriptomics and developmental plasticity of sensory systems in fishes* raziskoval molekularno ozadje, gensko regulacijo in dinamičnost ribjega vida, s posebnim fokusom na globokomorskih ribah ter afriških, v kraterskih jezerih živečih ostrižnikih. Predavanje bo v torek, 26. 3., ob 19. uri v Knjižnici Litija.

Novice iz MDI Litija - Šmartno

RAZDELJENE KAPACITETE

Zveza delovnih invalidov Slovenije nam je za leto 2024 dodelila 18 tedenskih terminov za koriščenje kapacitet za ohranjanje zdravja, in sicer štiri manj kot leto poprej. Kapacitete imamo na razpolago v Termah Čatež in Izoli po šest, v Termah Ptuj in Radencih pa po eno. Termini so razporejeni skozi vse leto, ne samo v poletnih mesecih, za katere v društvu prejmemo daleč največ prijav. Tako smo imeli na razpolago šest terminov od januarja do maja, šest od junija do avgusta in šest od septembra do decembra.
O razporeditvah kapacitet je januarja po prej skrbno pripravljenem predlogu odločala socialna komisija. Ob pregledu prijav žal vsako leto ugotavljamo, da so prijavnice zelo nepopolno izpolnjene, čeprav so kot obrazec izredno preproste. Žal tudi navedeni podatki niso vedno točni, zato moramo o resničnosti navedb vsako prijavnico preveriti. Največ nepravilnosti ugotovimo pri navedbi podatka o zadnjem koriščenju kapacitet in o letu vpisa v naše društvo. Evidence, ki se vodijo v društvu, nam na srečo omogočajo preverjanje vsakega posredovanega podatka. Ravno zaradi tega so občasni očitki, da smo pri razdelitvi kapacitet pristranski, več kot neutemeljeni.
V razpisnem roku smo prejeli 42 prijav. Prvi kriterij izločanja so bili kandidati, ki so kapacitete koristili zadnja tri leta, kar je v skladu z določili Pravilnika o postopku dodelitve socialnozdravstvene pomoči. Teh je bilo 18. Po razporeditvi je ostalo še šest kandidatov, ki so bili izločeni na podlagi točkovanja. Kriteriji za točkovanje so: status invalida, trajanje članstva, koriščenje kapacitet v preteklih letih, aktivnosti v društvu, termin koriščenja. Socialnega statusa invalida ne ugotavljamo, ker glede na varovanje osebnih podatkov za to nismo pristojni.
Koriščenje je bilo tako odobreno 18 prijavljenim kandidatom, ki jim želimo prijetne počitnice.
O odločitvi socialne komisije so bili vsi prijavljeni kandidati pisno obveščeni. Tudi zavrnjeni kandidati imajo še vedno možnost koriščenja v primeru, da ne pogojujejo lokacije in termina letovanja. V dopisu smo jim svetovali, naj pokličejo v tajništvo društva, kjer se vodi čakalna lista za primer odpovedi koriščenja kapacitete člana, ki mu je bilo letovanje dodeljeno, ali v primeru, da nam Zveza delovnih invalidov Slovenije dodatno ponudi proste kapacitete. Proste kapacitete nam ponudijo v primeru, da jih v ostalih društvih po vsej Sloveniji ne izkoristijo.

Vera Bric

SANACIJA PO POPLAVAH SE ŠE IZVAJA

Izredna vodna ujma 4. 8. 2023 je povzročila veliko škodo v starem in novem domu invalidov v Litiji. Razmere, v katerih sta se znašla oba doma, je težko opisati. Najbolj o tem pričajo fotografije. Zlasti tiste iz 4. 8. 2023, ko so najprizadevnejši člani društva iz pisarn reševali računalnike in najpomembnejše dokumentarno gradivo iz 1 m visoke brozge vode, blata in fekalij. Sledilo je odvažanje blata, uničene pisarniške opreme, čiščenje in sušenje ostanka opreme in objekta. Še v teku teh opravil so potekali opisi škode in ocene o višini stroškov sanacije. Časa za poglobljene in strokovne ocene škode ni bilo veliko, zato sedaj ugotavljamo, da je bila prvotno ugotovljena škoda starega doma premajhna, neustrezna. V teku sušenja opreme in zidov smo ugotovili, da je poleg podov nujno sanirati tudi omete na zunanjih stenah objekta. Potrebno je bilo namreč odstraniti obstoječi omet in ga nadomestiti z vodoodpornim. To in nadomestitev plastičnih podov s keramičnimi je bil največji nepredviden strošek. Ta poseg se je sedaj izkazal kot nujen, saj so objekti, ki so bili podobno poplavljeni kot naš in niso bili pravilno sanirani, sedaj potrebni ponovne sanacije.
Velik del stroškov sanacije so prihranili prostovoljci (člani in nečlani), ki jim skupaj z donatorji in sponzorji dolgujemo globoko zahvalo. Nehvaležno je naštevati donatorje

in vse, ki so priskočili na pomoč, pa vendar je prav omeniti nekatere: FIHO preko Zveze delovnih invalidov Slovenije, Občina Litija in društvi invalidov Hrastnik in Sevnica. Zaradi opisanega v društvu beležimo finančni primanjkljaj, ki ga pokrivamo iz lastnih sredstev, ki so sicer namenjena osnovni dejavnosti.

ŠAHISTI USPEŠNI UDELEŽENCI OBMOČNEGA TURNIRJA

Šahisti, člani društva invalidov Litija - Šmartno, so se 3. 2. 2024 udeležili območnega tekmovanja invalidov v šahu. Tekmovanje je organizirala Zveza delovnih invalidov Slovenije in je štelo kot izbirno tekmovanje za državno prvenstvo posameznikov, izvajalec tekmovanja je bilo DI Črnomelj
Sodelovalo je 27 šahistov iz jugovzhodne Slovenije. Naše društvo so zastopali Mirko Plaznik, Zvone Skomina in Rufad Sadiković. Tekmovanja se smejo udeležiti samo invalidi s statusom. Praviloma imajo udeleženci rating Šahovske zveze Slovenije, zato je raven dvobojev na dokaj visoki ravni. Najboljših pet pridobi pravico udeležbe na državnem prvenstvu, ki ga izvede Zveza za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite. Iz našega društva se je tokrat na državno prvenstvo uvrstil Rufad Sadiković, ki je zasedel odlično četrto mesto.

Miro Vidic

V Šmartno prihaja novo gasilsko vozilo

Avtor članka: PGD Šmartno pri Litiji

Letošnje leto je za naše Prostovoljno gasilsko društvo Šmartno pri Litiji zgodovinsko. Najprej zato, ker v letošnjem letu naše društvo praznuje častitljivo obletnico ustanovitve – 140 let, hkrati pa v letošnjem letu zaključujemo triletni projekt nakupa novega kombiniranega vozila.

Po ugotovitvah inšpekcijskega nadzora na področju gasilstva je bilo za naše društvo namreč ugotovljeno, da smo kot osrednje društvo v občini med najslabše opremljenimi društvi v državi in posledično ne dosegamo predpisanih kriterijev iz meril Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč. V prvi vrsti nam je manjkalo osnovno vozilo za opravljanje nalog, katerega nakup smo nato v sodelovanju z občino in našo gasilsko zvezo načrtovali v letošnjem in preteklih dveh letih. Nakup novega vozila nam je prekinil načrte gradnje novega gasilskega doma, za katerega smo v letu 2020 pridobili tudi že gradbeno dovoljenje. Utesnjeni smo namreč v gasilskem domu, kjer prostora za novo vozilo ni. V preteklosti smo na našo srečo kupili sosednje zemljišče, planirano za gradnjo prizidka, na katerem trenutno s pospešenim tempom pripravljamo prostor – garažo – za novo pridobitev.
Požarna varnost je naše osnovno poslanstvo, ki jo operativna enota PGD Šmartno zagotavlja na območju našega kraja in kot osrednja enota tudi na območju celotne občine Šmartno pri Litiji. S tem novim gasilskim vozilom bomo tako končno zadostili predpisani opremljenosti, naše posredovanje ob požarih in drugih nesrečah pa bo lahko še hitrejše, varnejše in bolj učinkovito. Novo gasilsko vozilo z oznako GVC-1 bo izdelano na podvozju Scania p360 XT s stalnim 4-kolesnim pogonom. Opremljeno bo s 3000 litri vode, moderno črpalko s hitrim napadalnim sistemom, opremo za gašenje, osnovno opremo za posredovanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi, opremo za premikanje težjih bremen ob delovnih nesrečah, vrvno tehniko za posredovanje na višinah v urbanih okoljih in nedostopnih terenih ter še z ogromno druge prepotrebne opreme, s katero bomo lahko uspešneje izvajali naše naloge.
Vozilo, ki ga bomo pridobili v našem društvu, bo velika pridobitev, ki bo pripomogla k razvoju našega društva, posledično pa bo, upamo, pripomogla tudi k bolj predanemu in uspešnemu delu tako gasilske mladine kot tudi ostalih članov.
Nakup omenjenega vozila v današnjih razmerah predstavlja tako za občino kot tudi za naše društvo ogromen finančni zalogaj. Pri končni ceni opremljenega vozila preko 300.000 € moramo poleg sofinanciranja s strani občine in MORS sami zagotoviti še precejšen del sredstev. Veliko sredstev smo že prihranili in zaslužili z delom naših članov na različnih prireditvah in organizacijah dogodkov, še vedno pa nam ta projekt ne bo uspel brez pomoči dobrotnikov, donatorjev in sponzorjev.

Ker nam omenjeni večkrat pomagate pri uresničevanju zadanih ciljev in nalog, tako finančno kot materialno, se tudi tokrat na vas obračamo s prošnjo za finančno pomoč pri nabavi novega vozila.
Prebivalci s področja, ki ga pokriva naše gasilsko društvo, boste v prihodnjih mesecih na dom prejeli zloženko s krajšo predstavitvijo našega projekta in seveda prošnjo ter položnico za zbiranje prispevkov. Posebne prošnje in predstavitve bodo prejeli tudi podjetniki in organizacije, ki bodo lahko postali tudi botri vozila. Botrstvo seveda ni izključeno tudi za fizične osebe.
V kolikor ste s projektom nakupa vozila že seznanjeni in ste o pomoči in sodelovanju že odločeni, nam seveda lahko pomoč v obliki finančnih sredstev namenite tudi prej.

Sredstva nam lahko nakažete na transakcijski račun PGD Šmartno pri Litiji št.: SI56 0311 0100 0818 838, odprt pri SKB, d. d., z namenom: POMOČ NAKUP VOZILA, SKLIC: 00 2024-112.

Tisti, ki so vam bližje modernejši načini, kot je mobilno bančništvo, nam lahko pomagate tudi z uporabo spodnje QR kode.

Z mobilno banko odčitajte kodo in pomagajte pri nakupu novega vozila PGD Šmartno. Hvala za vaš prispevek!

Za vse dodatne informacije se lahko obrnete na predstavnike našega društva: Domen Merzel 051 675 112, Sašo Tomažič 041 846 890, Peter Kračan 041 576 989.
Že vnaprej se vam za vaše sodelovanje in nesebičen prispevek k razvoju našega društva iskreno zahvaljujemo. Vozilo bomo v naš kraj predvidoma pripeljali konec aprila, najkasneje v začetku maja. Da bomo visoko obletnico društva primerno obeležili, bomo novo vozilo blagoslovili in predali svojemu namenu na slovesnosti, ki bo 25. 5. 2024 na igrišču pri OŠ Šmartno. Dogodek bo pospremila slavnostna parada skozi Šmartno in po nekaj letih tudi gasilska veselica. Vabimo vas, da si takrat pridete ogledat naše novo vozilo in se zavrtite ob zvokih ansambla Prebrisani muzikanti.

Hvala lepa za vašo podporo!

Nova generacija operativnih gasilcev

Avtor članka: Peter Kračan

V zimskih mesecih smo izvedli tečaj za operativnega gasilca. Z uspešno opravljenim izpitom veliko mladih gasilcev prestopi mladinski prag v članske vrste. Tečaj pa ni bil namenjen zgolj že izurjenim mladim gasilcem, temveč tudi takšnim, ki so gasilsko delo na tečaju spoznali prvič. Naj že kar na začetku članka povabim vse, od najmlajših pa do najstarejših, ki bi vas zanimalo delo in druženje pri gasilcih, da se pridružite gasilskim društvom. Za vsakega se najde kakšno delo.

Tečaj se je začel s predavanji. Kar 57 ur je bilo namenjenih spoznavanju različnih tematik. Posvetili smo se temam zakonodaje, prve pomoči, gasilske tehnike in taktike.

Po opravljenem teoretičnem delu takoj po novem letu so tečajniki prenesli pridobljeno znanje na teren. Gasilsko zaščitno opremo so tečajniki že na začetku preizkusili v mrazu in dežju, kar ni bil mačji kašelj. Inštruktorji so videli, da volje v skupini ne manjka. Na praktičnih točkah so bodoči gasilci spoznali opremo in postopke za posredovanje pri vseh vrstah požarov, prometnih in tehničnih nesrečah, naravnih nesrečah, nudenju prve pomoči in reševanju. Skupno smo praktičnim vajam na terenu posvetili 92 ur, vse skupaj pa zaključili z zaključno vajo.
Na zaključni vaji, ki je bila sestavljena iz štirih vrst intervencij, so tečajniki preizkusili svoje pridobljeno znanje. Vaja je tečajnikom prinesla prve izkušnje in vpogled v naša posredovanja. Pred dokončnim zaključkom tečaja pa je konec februarja sledil še uradni izpit pred komisijo Gasilske zveze Slovenije. Komisija je preverila tako teoretično kot praktično znanje naših tečajnikov. Vseh 32 tečajnikov je uspešno opravilo zaključni izpit.

Pohvala gre tako vsem tečajnikom, ki jih mraz in dež nista ustavila, da ob sobotah in nedeljah dopoldne ne bi raje ostali v topli postelji. Zahvala gre tudi predavateljski in inštruktorski ekipi, ki je z znanjem, izkušnjami in tehniko poskrbela, da so bile vsebine zanimive in poučne.
Na koncu se moramo zahvaliti tudi tistim, ki so nam pomagali pri izvedbi tečaja tako, da so nam dovolili uporabo svojih objektov in površin. Brez pravega poligona težko pridobimo izkušnje, ki nam pomagajo pri realnih situacijah. V prihodnosti bo potrebno razmisliti tudi o tem pomembnem delu praktičnega izobraževanja.

Na pomoč!

Razvojni center Srca Slovenije

Avtorica članka: Anita Molka

Sofinancira Evropska unija

DRUGO SREČANJE PARTNERJEV PROJEKTA FLOWER V ŠPANIJI

Med 18. in 19. 1. 2024 je španski partner CEOMA gostil **drugo srečanje projekta FLOWER** v Madridu. Koordinator projekta je Fundacija Gouden Dagen iz Nizozemske, ostali partnerji pa so Anziani e non solo iz Italije, Institut voor Natuureducatie iz Nizozemske, Razvojni center Srca Slovenije in Spominčica – Alzheimer Slovenija. Glavni cilj projekta je **izboljšati počutje, zdravje in socialno vključenost starejših ljudi preko aktivnosti v naravi.**
V prvem letu projekta smo skupaj s partnerji identificirali 24 primerov dobrih praks ter izvedli 12 soustvarjalnih delavnic s starejšimi in njihovimi oskrbovalci. Zbrane ugotovitve, potrebe starejših in njihovi predlogi bodo služili kot temelj za **pripravo izobraževalnega gradiva** in izvedbo delavnic v naravi, ki bodo potekale v drugi polovici leta tudi v občinah Srca Slovenije. Na to smo se osredotočili tudi na srečanju v Madridu, kjer smo skozi interaktivno delavnico oblikovali različne ideje za razvoj teh orodij in **organizacijo vodenih aktivnosti v naravi, prilagojenih posebej za starejše.**
Projekt FLOWER spodbuja tesno povezovanje z naravo, saj ta pozitivno vpliva na kakovost življenja starejših posameznikov, spodbuja njihovo socialno vključenost ter prispeva k izboljšanju počutja in zdravja.
Za spremljanje naših prihodnjih aktivnostih obiščite spletno stran projekta, na kateri so že na voljo nekateri rezultati.
https://flowerproject.eu/

Flower

TOČKA ZA STAREJŠE: PREDAVANJA ZA STAREJŠE IN NJIHOVE SVOJCE

V Srcu Slovenije soustvarjamo skupnost, ki prispeva h kakovostnejšemu življenju starejših. Skozi LAS projekt so se vzpostavile tri točke za starejše, ki nudijo pomoč in podporo starejšim občanom iz Litije, Šmartnega pri Litiji in Lukovice, koordinirajo delo prostovoljcev in pripravljajo različne izobraževalne vsebine. V zadnjih tednih je bilo organiziranih več **predavanj, namenjenih starejšim in njihovim svojcem**.

31. 1. smo v Litiji izvedli **predavanje in delavnico o detabuizaciji smrti.** Čeprav je smrt še vedno tabu in se ljudje neradi pogovarjamo o tem, je sprejetje lastne minljivosti zelo pomembno in nam omogoča, da resnično zaživimo življenje. Dogodek je pripravil **Zavod Oreli** v sodelovanju s **Slovenskim društvom Hospic**. **Martina Ozimek** iz Zavoda Oreli je predstavila delovanje njihove organizacije in delila osnovne informacije o detabuizaciji smrti, ki označuje proces, v katerem družba poskuša odstraniti tabuje in stigmo o smrti. Ljudje začenjajo bolj odprto razpravljati o tem, deliti izkušnje, izražati čustva in razmišljati o lastni smrtnosti. Njihova prostovoljka **Gaja Horvat** je govorila o svojih izkušnjah doživljanja smrti starejših, ki jih je obiskovala. **Anamari Slokan** iz Slovenskega društva Hospic je izpostavila program spremljanja umirajočih bolnikov in njihovih svojcev, program žalovanja za vse prebivalce, detabuizacijo smrti in program prostovoljstva. Njihova prostovoljka **Marija Golčnik** zelo priporoča izkustvene delavnice, ki jih izvaja Hospic, vabi pa tudi na **sočutno točko v VDC Zasavje v Zagorje ob Savi**. Za obiskovalce so na voljo vsak prvi delovni ponedeljek v mesecu med 17. in 18. uro. V zadnjem delu so udeleženci delavnice opisali še svoje izkušnje s smrtjo bližnjih, svoje strahove, poglede ter spoznanja.

LAS SRCE SLOVENIJE
PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Predavanje in delavnico o tem, kdaj v dom starejših, smo izvedli 12. 2. v Lukovici v sodelovanju z **Zavodom Oreli** in **Domom starejših občanov Kamnik**. Odločitev za odhod v dom starejših ni nikoli lahka, vendar je prav, da se starejši čim prej po upokojitvi seznanijo z različnimi možnostmi, ki so na voljo, in se tako pripravijo na morebitno dodatno oskrbo. **Martina Ozimek** iz Zavoda Oreli je izpostavila, da naj starejši čim dlje ostanejo v svojem domačem okolju, dom pa je rešitev, če posameznik ne zmore več zadovoljivo skrbeti zase ali če je to iz zdravstvenih ali socialnih razlogov bolj primerno. Primer so npr. pogosti padci ali težave pri hoji brez pomoči, težave pri izvajanju osnovnih opravil, pogoste zdravstvene težave, socialna izolacija in pomanjkanje družabnih stikov, težave pri upravljanju z gospodinjstvom ali finančnimi zadevami. **Tjaša Drenik Kropivšek**, socialna delavka v Domu starejših občanov Kamnik, je predstavila njihov dom in aktivnosti, ki jih izvajajo, ter kako poteka sama prijava v dom starejših. Prikazala je tudi cene domov v bližnjih občinah, kakšne so možnosti plačila, pregled prošenj in prostih mest ter bivalne standarde. Priporoča, da starejši vlogo za dom oddajo čim prej (starost mora biti vsaj 65 let), saj je čakalna doba zelo dolga (odvisno tudi od nujnosti primera). V okviru delavnice so udeleženci prejeli tudi obrazce za prijavo v dom. Zadnja delavnica, organizirana v okviru LAS projekta Točka za starejše, **»Nepremičnine v starosti: upravljanje in prilagoditev domačega bivalnega okolja«** je bila izvedena v torek, 27. 2. 2024, več informacij o vsebini, poteku in zaključkih pa bo objavljeno v marcu.

SRCE SLOVENIJE
TOČKA ZA STAREJŠE

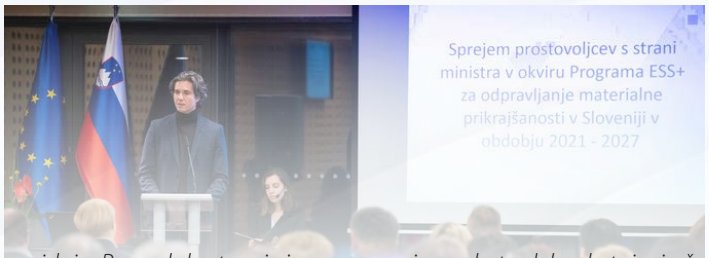
Projekt Točka za starejše sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020.

Iz dela OZRK Litija

Avtorici članka: Danica Sveršina in Irena Videc

PODELITEV ZAHVAL PROSTOVOLJCEM PRI RAZDELJEVANJU HRANE, SOFINANCIRANE S STRANI EU

V torek, 30. 1. 2024, smo se v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju udeležili sprejema prostovoljcev v okviru Programa ESS+ za odpravljanje materialne prikrajšanosti v Sloveniji v obdobju 2021–2027. Sprejem je potekal s strani ministra g. Mesca. Dogodka se je udeležila tudi vodja predstavništva Evropske komisije v Sloveniji, ga. Jerneja Jug Jerše. **Minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnost, Luka Mesec**, je ob tej priložnosti povedal: *»Problem je, da je naš svet nastavljen tako, da dostikrat vidimo samo slabo. V medijih ves čas beremo zgodbe o tem, kako se je nekdo znašel v težavah, zelo malokrat pa preberemo pozitivne zgodbe o tem, kako je nekdo, ki se je znašel v stiski, tudi prejel pomoč. Ta del je bistveno pomembnejši in pogostejši. Zanj ste zaslužni vsi tisti, ki svoj prosti čas ali poklicna življenja namenjate drugim. To je nekaj najplemenitejšega, za kar se lahko nekdo odloči. Vaše delo drži skupnost pokonci. Je eno od lepil, ki nas vse skupaj dela v družbo in državo, ki ji v tujini marsikaj*

zavidajo. Premalokrat pa je javno oznanjeno, da to delo obstaja, in še manjkrat, kako pomembno je to delo.«

Predsednica Rdečega križa Slovenije, mag. Ana Žerjal, pa je med drugim povedala naslednje: *»Na Rdečem križu Slovenije vsak dan, 365 dni na leto, pomagamo ljudem v različnih stiskah, naša območna združenja in predani prostovoljci ne počivajo. Lansko leto je Slovenijo močno zaznamovalo – najbrž med nami ni človeka, ki ga vodne ujme ne bi posredno ali neposredno prizadele. Silna moč narave kot posledica slabega ravnanja z njo je bila za Slovenijo prvo zares glasno opozorilo, da moramo biti spet pripravljeni na prav vse.*

Pri Rdečem križu Slovenije smo bili pripravljeni tako kot vedno. Prizadetim smo pomagali po najboljših močeh z vso mogočo razpoložljivo pomočjo in v sodelovanju s številnimi drugimi organizacijami in institucijami. Pomagali smo skoraj 9000 gospodinjstvom in jim skupno razdelili za nekaj več kot 9 milijonov evrov pomoči. O naporih, prizadevnosti in nesebičnosti naših prostovoljcev – več kot 1.500 jih je so-

delovalo in pomagalo med in po poplavah – smo že pogosto govorili – današnja priznanja so še en velik in iskren hvala prav vsem.«

Zahvalo za izjemno delo in nudenje različnih oblik pomoči je prejelo tudi Območno združenje Rdečega križa Litija. Hvala vsem, ker verjamete v naše delo, nas podpirate ter nam stojite ob strani.

TEČAJ ZA BOLNIČARJE EKIPE PP RKS OZ LITIJA

V marcu bomo izvedli tečaj za bolničarje za ekipe prve pomoči RKS OZ Litija. Usposabljanje traja 45 pedagoških ur, od tega je 17 ur namenjenih teoretičnemu delu in 28 ur praktičnemu usposabljanju. Potrdilo o usposobljenosti za bolničarja prve pomoči velja 5 let, veljavnost pa se podaljša s predpisanim dopolnilnim usposabljanjem ali če se imetnik v času veljavnosti potrdila najmanj dvakrat udeleži regijskega preverjanja usposobljenosti ekip za prvo pomoč. Vse zainteresirane prosimo, da nam svojo prijavo pošljejo čimprej. Za več informacij smo vam na voljo.

KRI REŠUJE ŽIVLJENJA.

MOJA KRI – VARNA KRI

ZAME, ZATE, ZA VSAKOGAR

Daj majhen delček sebe za dobro drugega.

RKS Območno združenje Litija vabi krvodajalke in krvodajalce, da se udeležijo krvodajalske akcije, ki bo

14. 3. 2024 od 8.00 do 14.00

in

15. 3. 2024 od 7.00 do 13.00
v prostorih OŠ Gradec v Litiji.

Na krvodajalsko akcijo se lahko naročite na tel. št.

051 389 270 ali 030 716 796 ali 051 671 147.

KRI je nadomestljivo zdravilo,
pri zagotavljanju krvi pa si lahko pomagamo le ljudje med seboj.

Vljudno vabljeni!

RKS OZ LITIJA

Št. TRR: 03110-1001003138 odprt pri SKB banki d.d. Davčna številka: 38142970

Klasika v dvoje

Avtorica članka: Zala Kokalj

Lepote klasične glasbe ne odkrivajo le poslušalci v koncertnih dvoranah, ampak je že leta tudi predmet različnih znanstvenih raziskav. V njih ugotavljajo pozitivne učinke na dihanje, srčni utrip, krvni tlak in celo na naloge prostorsko-časovnega tipa (Mozartov učinek). Tamburaši jo redno uvrščamo v repertoar, saj v njej najdemo poseben izziv in navdih, zato smo ji namenili osrednje mesto na prihajajočem koncertu.

Ker je uživanje v klasični glasbi še lepše v dvoje, smo povabili tudi posebne goste, Tamburjaše. Orkester prihaja iz Vipave in deluje od leta 2008, trenutno pod dirigentsko paličico Karima Zajca. Že vrsto let se uvrščajo med najboljše slovenske orkestre, kljub temu pa nas bolj kot rivalstvo povezuje prijateljstvo. Usklajenemu sozvočju obeh orkestrov boste lahko prisluhnili v **soboto, 23. marca 2024, ob 19. uri v Kulturnem domu Šmartno**. Poleg glasbe smo poskrbeli tudi za lepoto govorjene besede, ki jo bomo prepustili radijskemu voditelju in dolgoletnemu prijatelju Luki Bregarju.
Veselimo se svežega vetra oziroma bolje rečeno burje, ki jo bodo prinesli Tamburjaši, in pridno pilimo še zadnje detajle, da bo klasika v dvoje navdušila tudi najzahtevnejše poslušalce.

Uspeh VDC Zasavje na 17 zimskih državnih igrah Specialne olimpiade Slovenija v Kranjski Gori

Avtorica članka: Urška Ostrožnik, mentorica VDC Zasavje

2. februarja 2024 je Kranjska Gora gostila 17. zimske državne igre Specialne olimpiade Slovenija. VDC Zasavje je zasijal s svojimi izjemnimi predstavniki. Med 150 tekmovalci je šest članov VDC Zasavje stopilo na prizorišče in pustilo neizbrisan pečat z dvema zlatima, dvema srebrnima in eno bronasto medaljo.

Osvojili so kar pet medalj v svojih kategorijah, kar priča o njihovi predanosti in talentu. Dva tekmovalca sta se povzpela na najvišjo stopničko v veleslalomu in osvojila zlato medaljo v svoji kategoriji. Prav tako smo ponosni na osvojeno srebrno. Poleg alpskega smučanja so se naši predstavniki pomerili še v hoji s krpljami na 200 in 400 m. Tudi pri tem sta naša tekmovalca osvojila drugo in tretje mesto. V enoti Litija smo se veselili uspeha našega uporabnika Petra Lenarta, ki je osvojil zlato medaljo v veleslalomu. To je že njegova druga zlata medalja s tovrstnih tekmovanj. Njegov uspeh je odsev njegovega truda in vztrajnosti, ki sta ga pripeljala do najvišjega priznanja. Državne igre so poleg tekmovalnega duha prinesle tudi občutek skupnosti in povezanosti med vsemi udeleženci. Vsak korak na tej poti je bil zaznamovan z navdušenjem in podporo, ki so jo tekmovalci prejemali od svojih navijačev in sotekmovalcev. Naše uporabnike na tekmovanju spremljajo mentorji, ki tudi med letom z njimi pridno trenirajo, velika zasluga pa gre tudi njihovim staršem.

Foto: VDC Zasavje

Dan zdravja, 6. 4. 2024

Zdravje je naša največja vrednota, zato ob svetovnem dnevu zdravja, ki ga bomo obeležili v nedeljo, **7. 4. 2024,** želimo poudariti pomen varovanja in krepitve zdravja vsakega posameznika.

Dobra ozaveščenost o lastnem zdravju pomembno vpliva na kakovost življenja. Ključni dejavniki varovanja in krepitve zdravja so: zdravo prehranjevanje, redna telesna aktivnost in skrb za duševno zdravje. V centru za krepitev zdravja vam lahko pomagamo pri odločitvah in spremembah v povezavi z omenjenimi dejavniki.

Ob tej priložnosti organiziramo DAN ZDRAVJA, ko bomo pripravili predavanja in aktivnosti, da za trenutek razmislimo o našem zdravju.

Vljudno vabljeni!

Zdravstveni dom Litija in Center za krepitev zdravja Litija

Orgelski večer na gradu Bogenšperk

Avtorica članka: Brigita Šuler

V četrtek, 1. 2. 2024, ob 18.30 so spet zazvenele čudovite orgle v grajski knjižnici gradu Bogenšperk.

Na orgle so že tradicionalno zaigrali učenci orgel od 1. do 4. razreda Glasbene šole Litija – Šmartno in Orglarske šole Ljubljana. Predstavili so se Dojmen Vogrin, Jaka Božič, Jakob Zupančič, Martin Ciringer, Primož Padar, Martin Božič in Adam Kurent. Mentor vsem mladim organistom je prof. Tilen Bajec.
Kot posebni gost se jim je pridružil mladi in zelo uspešni harmonikar Mark Šket. Mark se pod mentorstvom prof. Andraža Malgaja trenutno pripravlja na sprejemni izpit na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana, kjer bo naslednje šolsko leto nadaljeval šolanje.

Iskrene čestitke vsem nastopajočim!

Zlata poroka Helene in Franca Meke iz Lenarta

V petek, 29. decembra 2023, sta gospa Helena in gospod Franc Meke iz Lenarta v krogu svoje družine in prijateljev slavila častitljivih petdeset let zakonskega življenja. Civilni obred zlate poroke je opravil župan Občine Lenart, mag. Janez Kramberger, cerkveni obred pa farni župnik Marjan Pučko.

Avtor članka: Občina Lenart

Oba zlatoporočenca izhajata iz velikih družin. Spoznala sta se na plesu v Zagrebu in se poročila 29. decembra 1973 v Mariboru. Povezuje ju ljubezen do družine, življenja in planin. O svojem zakonu, o svojih dveh otrocih, sinu in hčerki, ter svojih petih vnukih govorita z velikim zanosom in ponosom.

Gospa Helena je bila vso svojo poklicno pot zaposlena kot šivilja. Vedno je uživala v telovadbi in gibanju, je planinka in aktivna članica Društva upokojencev Lenart. Svojo strast do ročnih del nadaljuje in deli s svojo družino še danes, ko jim splete ali skvačka kak lep kos oblačila.
Gospod Franc je že od mladih let v družbi zelo aktiven. Tako je v Šmartnem pri Litiji pel v cerkvenem zboru in moškem pevskem zboru Zvon, drugem najstarejšem pevskem zboru v Sloveniji, ter kar 37 let pri Obrtniškem zboru Lenart. Nekaj časa je bil tudi član Folklorne skupine Tine Rožanc iz Ljubljane. Po duši in srcu je planinec že več kot 60 let. Je prejemnik več priznanj s področja planinstva, med drugim častne listine Planinske zveze Slovenije, najvišjega priznanja na področju planinstva. Bil je član izvršnega odbora Planinske zveze Slovenije. Kot eden prvotnih članov Planinskega društva Lenart, od tega več kot štirideset let v upravnem odboru in več kot dvajset let kot predsednik društva, je vodil in predstavil lepote Slovenskih goric in slovenskih hribov številnim majhnim in velikim nadobudnežem. Je prejemnik bronastega lenarškega grba.

Zlatoporočencema želimo, da s svojimi najdražjimi preživita še mnogo skupnih srečnih in zdravih let ter veliko planinskih pozdravov.

Novice iz TKD Šmartno – Litija

Avtor članka: Ekipa TaeKwonDo Šmartno – Litija

Prijateljska tekma – Taekwondo, moj način življenja
Prijateljsko tekmo – Taekwondo, moj način življenja smo že drugo leto priredili med tremi klubi: klubom Kang iz Ivančne Gorice, klubom Pon Do Kwan Zagorje in TaeKwonDo klubom Šmartno – Litija. Nanjo povabimo čim več začetnikov, da lahko vidijo, kako tekme v taekwondoju izgledajo ter se preizkusijo z enako mislečimi. Damo jim možnost, da okusijo, kako je biti z vso opremo v boju z nasprotnikom z določenim pravili, in seveda v kicku, kako je brcati čim hitreje v ščitnike ter prehiteti nasprotnika.

Evropsko prvenstvo za mlajše kadete v oktobru 2023 v Beogradu
Evropsko prvenstvo za mlajše kadete se je odvijalo v oktobru 2023. Konkurenca je bila močna, kljub temu da so nastopali mlajši kadeti, so imeli že veliko izkušenj na tekmovanjih ter predvsem dobrih borb. To je bila odlična priložnost, da so se najmlajši tekmovalci in tekmovalke medsebojno pomerili na zanje najpomembnejšem turnirju doslej. Udeležila se ga je tudi naša najperspektivnejša tekmovalka Nika Babić, ki je še zadnje leto nastopala kot mlajša kadetinja.
Nika je morala stopiti na tatami kar trikrat. V njeni kategoriji do 44 kg je bilo 14 tekmovalk. V ring jo je z veliko spodbude in sprotnih napotkov pospremil naš trener Franci. Prvi boj s Črnogorko je zmagala z 2 : 0, nato še v dvoboju s Srbkinjo z 2 : 1. V polfinalu je bila Grkinja močnejša in jo je premagala, tekma pa je bila napeta. Borbe so se odvijale tudi z udarci v glavo, kar pri mlajših kadetih ni običajno.
Nika je z letošnjim letom prestopila h kadetinjam, kjer jo čakajo nove izkušnje. Želimo ji veliko uspeha in dobrih borb.

Božični turnir v Pelhrimovu na Češkem
Božičnega turnirja v Pelhrimovu na Češkem se že tradicionalno udeležujemo. Tudi v tujino je potrebno kdaj zaiti, ker s tem borci dobijo drugačne izkušnje. Poleg tega je to tudi družaben dogodek

za tekmovalce in spremljevalce, saj smo skupaj nekaj dni. Tekma je bila višjega ranga, zato se je naš klub na tekmo odpravil le z najboljšimi tekmovalci. Glede na to, da so imeli tudi mlajši kadeti udarce v glavo, kar pri nas ni običajno, so bile borbe pri njih zelo napete.
Medalje so se tokrat pričele z 2. mestom, ki so ga osvojili Nika, Jaš in Žana. Ema, ki je tudi nastopala, je v svoji kategoriji zasedla 6/7 mesto.
V svojih močnih kategorijah so vsi tekmovalci pokazali svojo borbenost.

Pokal Ivančna Gorica 2023
Pokal Ivančna Gorica 2023 je organiziral TKD klub Kang iz Ivančne Gorice. Na tekmovanju je nastopilo več naših tekmovalcev, nekateri so celo prvič stopili na tatami, tako v borbah, tehniki kot kicku, ki je predviden za najmlajše. Trenerja Frenk in Polona sta imela vsak svojo skupino, Frenk je pripravljal borce in jih spodbujal, Polona pa je pospremila na tatami tehničarje. Seveda je bila na delu tudi naša sodnica Maruška. Imela je zahtevno nalogo soditi in opazovati borce.
Tekmovalci so odlično zastopali klub.

KICK:
1. mesto: Kenan
2. mesto: Filip
Tekmovali so še: Aiša, Lana, Lara, Sven in Lenart.

BORBE:
1. mesto: Kenan, Nika in Žana
2. mesto: Ema
3. mesto: Aiša, Sven
Ostala borca: Jaš in Filip

V tehniki smo tokrat ostali brez medalje, kljub temu pa so nas tehničarji super zastopali. Sodelovali so Meta, Noel in Timotej. Najmlajši so za klub pridobili pokal v kicku, ker so bili med najboljšimi. Naša borka Žana je dobila pokal za najboljšo borko pri mladinkah. Vsem skupaj čestitke in pogumno naprej v nove borbe!

Kopitov'ka iz prve roke: Anita Černe

V sklopu rubrike "Kopitov'c iz prve roke" smo do sedaj predstavili Luko, Saro in Jona. Čas je, da spoznamo še eno izmed naših deklet. Odločila sem se, da zaslišim Anito, Černe Anito. Dekle, ki do temeljev ruši vse stereotipe o strojništvu kot moškem poklicu.

Anita, ne glede na to, da se ločnice med moškimi in ženskimi poklici vedno bolj brišejo, je nastavljalko oziroma programerko CNC strojev danes precej težko najti. Kdo oziroma kaj te je navdušilo nad strojništvom? Si bila od nekdaj navdušena nad tehniko, tehničnim pogledom na svet?
Mislim, da mi je bilo to položeno v zibelko z očetovo veliiiko željo po sinu. Že kot majhna punčka sem z očetom ležala pod avtomobilom in pomagala pri servisiranju, zidala, žagala, sestavljala, ... Če se prav spomnim, sem že na začetku osnovne šole razstavila svoje kolo do te mere, da je končal v vrečki za smeti; tudi motor sem vozila od 1. razreda. Ko sem v 5. razredu izdelala svojo prvo omaro, je sestra celo razglasila, da ima brata.

Je bila srednja strojna šola tvoja prva odločitev ob zaključku osnovne šole?
Ne. Moja želja od nekdaj je bila poklic avtomehanika. V tem sem uživala, se sprostila. Kot odličnjakinjo sta me starša dobronamerno usmerila v takrat novo Gimnazijo Litija. Tam se nisem počutila najbolj domače. Vmes sem spoznala partnerja, ki je prav tako avtomehanik. Takrat sem spoznala, da si želim ustvarjati z rokami. Pustila sem gimnazijo in se prepisala na srednjo strojno šolo, ki bi bila v vsakem primeru nadaljevanje po avtomehanični. V tistem času si še nisem predstavljala, da se bom kdaj ukvarjala s stružnicami. Šolo sem uspešno zaključila kot zlata maturantka.

Kaj konkretno delaš kot Kopitov'ka, oz. kako izgleda tvoj delavnik?
Večinoma je zanimivo in razgibano. V kolikor je potreba, nastavljam stroje. To pomeni vpenjanje orodij, pri novih artiklih tudi pisanje programa, nastavitve podajalca, izdelava kosa. Če ni potrebe po nastavljanju, poslužujem stroje, običajno tiste, na katerih se izdelujejo zahtevnejši kosi ter učim sodelavce in sodelavke. Pri večjih izzivih sodelujem tudi s tehnologom pri reševanju težav in iskanju optimalnih rešitev.

Kako se počutiš v pretežno moškem kolektivu?
Odlično! Že od nekdaj bolje funkcioniram v moški družbi. Tega sem vajena iz časov srednje šole in kasneje fakultete.

Sicer pa moram poudariti, da imam tudi super sodelavke, s katerimi se prav tako odlično razumem.

Kaj ti je pri svojem delu najbolj všeč? Ti kaj izrazito ni všeč?
Najbolj mi je všeč razgibanost. Najbolj uživam v programiranju novih artiklov, nadalje tudi pri izdelavi in razigljevanju. Občutek, da si iz lista papirja oz. načrta ustvaril izdelek, je nekaj posebnega.Takrat mi čas prehitro beži, 8 ur hitro mine in popolnoma odplavam v svoj svet. Kaj mi ni všeč ... Ne morem reči, da mi ni všeč, vendar najbolj nerada poslužujem kose, kjer ni veliko dodatnega dela, ročne dodelave. V takih primerih najdem dodatno delo, ker mi sicer postane dolgčas.

Glede na svoj nivo znanja se za pomoč nate pogosto obračajo sodelavci. Imaš kdaj občutek, da ti ne zaupajo povsem, ker si ženska?
Da, res je, večkrat me pridejo pocukati za rokav. Prav obratno, ne da mi ne bi zaupali, velikokrat imam občutek, da pozabijo, da sem ženska! Predvsem pri kakšnih stvareh, kjer je treba improvizirati, se mi zdi samoumevno, da so moški bolj iznajdljivi.

Morda niste vedeli?

V Kopitu imamo zaposlenih 18 deklet, od tega jih kar 7 dela na CNC strojih.

Kaj ti pri svoji zaposlitvi v Kopitu največ pomeni?
Stabilna, varna zaposlitev, urejen delovni čas, bližina doma in šole in predvsem fleksibilnost, odprtost za dogovore. Ogromno mi pomenijo dobri odnosi, službeni dogodki, pikniki, druženje izven delovnega časa. Zares dobra ekipa smo!

Kje se vidiš pojutrišnjem?
Uf, vidim se, kako ob koncu tedna uživam na sončku na svojem vikendu. V resnici ne razmišljam veliko v naprej, živim za danes in za jutri. Kaj bo pojutrišnjem, bomo videli jutri.

Avtorica: Ana Pušnik Prelogar

Izšla je nova številka Kopitovega glasila

Dobrodošli v svetu CNC obdelave, sodobne tehnologije, živahnih druženj in zabavnih športnih podvigov. Dobrodošli v našem svetu.

AS TEPROM, d. o. o.

Avtor članka: AS TEPROM, d. o. o.

Na področju projektiranja delujemo uspešno že vrsto let. Trenutno je v podjetju 11 zaposlenih. Vodja projektivnega biroja je Andrej Poglajen. Nahajamo se v drugem nadstropju Tenis centra AS v Litiji (za Merkurjem). V času svojega delovanja na področju gradbeništva smo s strokovnim delom pridobili mnogo zadovoljnih poslovnih partnerjev in strank, obenem pa tudi številne reference. Izdelali smo preko 1600 projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja, projektov za izvedbo, projektov izvedenih del in drugih projektov za različne objekte, tako poslovne kot zasebne, projekte za pridobitev uporabnih dovoljenj ter številne urbanistične dokumentacije. Nudimo tudi kakovostno 3D arhitekturno vizualizacijo objektov in notranjih prostorov. Delujemo na območju celotne Slovenije.

Naše storitve:

PROJEKTIRANJE
Izdelujemo vse vrste in faze projektne dokumentacije (novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije poslovnih, trgovskih, industrijskih, javnih, kmetijskih, stanovanjskih ter večstanovanjskih objektov). Zunanje izglede izdelamo v 3D-pogledu.

PROSTORSKO NAČRTOVANJE
Izdelujemo prostorske načrte in odloke na nivoju OPPN (občinski podrobni prostorski načrti) in izdelujemo pripombe k spremembam OPN (občinski prostorski načrt) ter zastopamo stranke v postopkih sprejemanja OPN in vodimo postopke za sprejem OPPN.

NADZOR GRADNJE
Izvajamo kompleten nadzor gradnje, poleg gradbenega tudi nadzor instalacijskih del. Vodimo tudi gradnjo vseh objektov.

VODENJE POSTOPKOV
Vodimo postopke za pridobitev gradbenih in uporabnih dovoljenj ter postopkov, vezanih na te postopke, kot so pridobitev projektnih pogojev, smernic, mnenj in soglasij, ter vodenje postopkov za obračun komunalnih prispevkov. Vodimo tudi postopke za sprejem OPPN in postopke posameznih pripomb na OPN.

PROJEKTIRANJE
NOTRANJE OPREME
Za vas izdelamo načrte notranje opreme v 3D-pogledu in vam svetujemo pri izbiri materialov, pohištva, osvetlitve ter barv.

Kontakt:
AS TEPROM, d. o. o.,
Savska cesta 5, 1270 Litija
Tel.: 031 693 330
(Andrej Poglajen),
051 693 915
(Anja Savšek)
E-mail: info@teprom.si
www.teprom.si

OZS Litija

Avtorica članka: Rosana Škulj

DIGI INFO TOČKE – POMOČ PRI UPORABI DIGITALNIH JAVNIH STORITEV

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) z mrežo območnih obrtno-podjetniških zbornic sodeluje v projektu DIGI INFO TOČKE. Da bi pripomogli k dvigu digitalnih kompetenc, od sredine novembra 2023 na skupno 222 Digi info točkah po vsej Sloveniji prebivalcem in prebivalkam nudimo pomoč pri uporabi digitalnih javnih storitev. Projekt financira Ministrstvo za digitalno preobrazbo.
Prvih 62 Digi info točk je bilo odprtih 13. oktobra, preostalih 160 pa 13. novembra 2023. Del svetovanja in uporabniške podpore OZS zagotavlja v prostorih območnih zbornic, drugi del pa na drugih lokacijah.
Digi info točke delujejo 18 ur v tednu, tri dni v dopoldanskem in dva dni v popoldanskem času do konca novembra leta 2024.

DIGI INFO TOČKI na območju občin Litija in Šmartno pri Litiji:

Območna obrtno-podjetniška zbornica Litija, Jerebova ulica 12, Litija

Digi točka Šmartno pri Litiji, Staretov trg 12, Šmartno pri Litiji

Za ustrezno svetovanje na DIGI INFO TOČKI morajo občani s seboj prinesti pametni telefon ali prenosni računalnik, novo elektronsko osebno izkaznico (kdor jo ima) in začetno geslo, ki ga je prejel z novo osebno izkaznico.

Vsebina svetovanja

Svetovalci na Digi info točkah bodo na razumljiv način nudili svetovanje in uporabniško podporo s področja uporabe digitalnih javnih storitev:

- uporaba **elektronske osebne izkaznice** in s tem povezane mobilne aplikacije,
- prijava v elektronske storitve in **elektronsko podpisovanje**,
- dostop do informacij o delu državne uprave na portalu **gov.si**,
- dostop do elektronskih storitev na portalu **eUprava**,
- registracija in prijava v portal **SPOT**,
- uporaba storitev eZdravja na portalu **zVEM**,
- dostop do e-storitev **ZPIZ**,
- uporaba državnega davčnega portala **eDavki**,
- dostop do elektronske **zemljiške knjige**,
- uporaba **elektronskih vinjet** na portalu DARS,
- storitve z zvezi s študijem in štipendijami,
- storitve MKGP in UVHVVR, portal Volos.

Digi info točka OOZ Litija, Jerebova ulica 12, Litija
Delovni čas:
ponedeljek, torek in petek: 7.00–11.00
sreda in četrtek: 12.00–15.00

Digi točka Šmartno pri Litiji, Staretov trg 12, Šmartno pri Litiji
Delovni čas:
ponedeljek in torek: 12.00–15.00
sreda in četrtek: 7.00–11.00
petek: 8.00–12.00

OBMOČNA OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA LITIJA

ZAKAJ JE DOBRO BITI ČLAN OBRTNO-PODJETNIŠKE ZBORNICE?

Mnenja o tem so seveda različna, zagotovo pa velja: član, ki se zaveda vsega, kar zbornica kot učinkovit varuh pravic in interesov obrtnikov in podjetnikov izbori zanj v obliki ugodnejših zakonskih obveznosti, in ki uporabi vsaj nekaj od tega, kar mu zbornica ponuja v obliki svojih storitev, je svojo članarino dobro naložil.

1. Zato ker smo zbornica malih in smo njihov glas.
2. Zato ker dobro poznamo probleme in interese obrtnikov in malih podjetij ter jih uspešno zastopamo pred vlado oziroma državo.
3. Zato ker smo blizu članov.
4. Zato ker smo za člane še vedno najboljši »servis« in se posvetimo prav vsakemu izmed njih.
5. Zato ker skrbimo, da so člani dobro informirani. Zato ker članstvo v OZS poleg vsega naštetega prinaša tudi vrsto drugih ugodnosti.

Član Obrtno-podjetniške zbornice je lahko vsaka **fizična ali pravna oseba**, ki opravlja obrtno dejavnost ali domačo in umetnostno obrt oziroma katerokoli drugo pridobitno ali nepridobitno dejavnost.

V drugi polovici leta 2023 so se včlanili naslednji podjetniki oziroma firme:
KR&JOLA STORITVE IN ČEBELARSTVO,
Barbara Brezavšček, s. p.
MEDIJSKA PRODUKCIJA, Theo Čož, s. p.
FOKUS LOGISTIKA transport, d. o. o.
BT INOX montaža procesnih sistemov Besim Tursić, s. p.

Po Mostovih časa še Grumova šifra

S knjigo *Grumova šifra*, ki je izšla dve leti po delu Ide Dolšek *Mostovi časa*, se zaključuje desetletno raziskovanje, posvečeno življenju in ustvarjanju pripovednika in dramatika Slavka Gruma ter Šmartnemu pri Litiji s konca 19. in prve polovice 20. stoletja.

Avtorica članka: Stanislava Sirk

Knjiga, ki jo je avtorica Stanislava Sirk podnaslovila *Kako je Šmartno pri Litiji zaznamovalo življenje in literarno delo dr. Slavka Gruma*, je literarnozgodovinska monografija, osredotočena na prikaz tistega dela umetnikovega življenja in literarnega opusa, ki je povezan z njegovim rojstnim krajem – Šmartnim pri Litiji. V tej luči osvetljuje:

• rod Slavka Gruma po očetovi in materini strani s poudarkom na življenjski zgodbi njegove stare matere, tržaške najdenke plemenitega rodu, in njegove sestre Olge Grum;

• do danes neznano pisateljevo ljubezensko zvezo z 19 let starejšo Marijo Strniša, por. Mihelič, ki jo je srečal kot osemnajstletnik v Šmartnem pri Litiji;

• prijateljske vezi z nekaterimi Šmarčani;

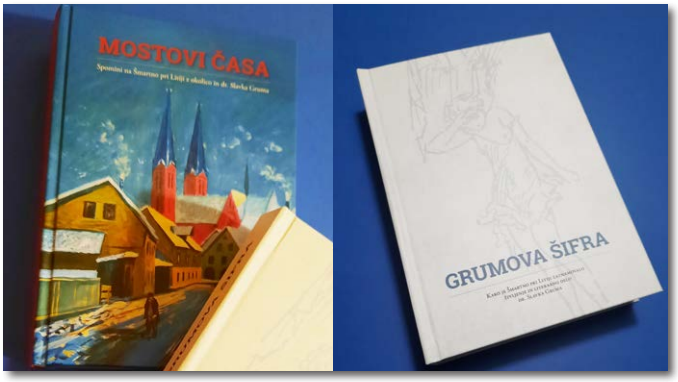
• do danes neznane stike s pesnico Vido Taufer na začetku dvajsetih let;

• življenjsko pot Grumove prijateljice in »navdiha« Jože Debelak, hčerke šmarskega nadučitelja, prve ženske elektroinženirke v stari Jugoslaviji, teozofinje in spiritistke;

• Grumovo vez s prostozidarstvom, ezoteriko, teozofijo in nordijsko mitologijo;

• travmatični dogodek, ki se je pripetil v Šmartnem pri Litiji med božičnimi počitnicami 1923/24 in ga Grum z mnogimi zakodiranimi ali drugače zastrtimi sporočili mojstrsko ubeseduje v svojem literarnem opusu.

Na osnovi naštetega in Vavpotičeve ilustracije v prvi knjižni izdaji *Dogodka v mestu Gogi* iz leta 1930 *Grumova šifra* razkriva, da je drami dalo dogajalni okvir ravno Šmartno pri Litiji. V luči navedenega je v knjigi interpretiran pretežni del Grumovih umetniških stvaritev ter očrtan njegov spopad z zlom, ki ga ni določal le kot literata, ampak tudi kot sočutnega posameznika.
Knjigo z bogatim slikovnim gradivom je oblikoval Klemen Kunaver, založil pa Biroservis Gorazd Mlakar, s. p.

Pravila za objavo oglasov v predvolilni kampanji

V skladu z Odlokom o razpisu volitev poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament (Uradni list RS 15/2024) in v skladu s 6. in 7. členom Zakona o volilni in referendumski kampanji objavljamo pravila za izrabo časopisnega prostora v glasilu Občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice za predstavitev kandidatov za evropskega poslanca in njihovih programov v času volilne kampanje.

1. Organizatorjem volilne kampanje, političnim strankam in posameznim kandidatom zagotavljamo enakopravnost pri predstavitvi kandidatov in njihovih programov.

2. Vsak organizator predvolilne kampanje kandidata za evropskega poslanca lahko v glasilu Krajevne novice objavi en oglas v velikosti cele notranje strani (190 × 267 mm). Cena oglasa je 260,00 € + DDV.

3. Vsak organizator predvolilne kampanje političnih strank in kandidatnih list lahko v glasilu Krajevne novice objavi en oglas v velikosti cele notranje strani (190 × 267 mm). Cena oglasa je 260,00 € + DDV.

4. Oglas mora biti oblikovan v skladu z zgoraj navedenimi tehničnimi navodili.

5. Besedilo oglasa mora navajati tudi naročnika.

6. Naročila za objavo oglasov sprejemamo do četrtka, 25. 4. 2024, na elektronskem naslovu krajevnenovice@bogensperk.si.
Oglas mora biti v predpisani obliki oddan na elektronski naslov krajevnenovice@bogensperk.si do vključno nedelje, 28. 4. 2024.

7. Pravočasno oddani in pravilno oblikovani oglasi bodo objavljeni v majski izdaji Krajevnih novic, ki bo izšla 15. 5. 2024. Glasilo bodo prejela vsa gospodinjstva v občini Šmartno pri Litiji. Oglasi bodo razvrščeni glede na izžrebane številke kandidatov.

8. Naročniki bodo prejeli račun za plačilo naročenih oglasov skupaj z izvodom glasila po izidu glasila. Rok plačila je 15 dni od izdaje računa.

Šmartno pri Litiji, 29. 2. 2024

dr. Jernej Kotar, odgovorni urednik

Etnološko društvo Jurija Humarja Primskovo v sodelovanju z Župnijo Primskovo

na velikonočni ponedeljek, 1. 4. 2024, ob 10.00
na Primskovem, pod primskovško lipo,

prireja

BLAGOSLOV MOTORJEV IN MOTORISTOV
TER SEKANJE PIRHOV.

VABLJENI!

POHOD PO JABLANIŠKI POTI

sobota 6.4.2024

- KROŽNA POT
- START V ZG. JABLANICI Šmartno pri Litiji
- OD 7. DO 10. URE

www.laz.si
www.jablaniskadolina.si

DRUŠTVO ZA RAZVOJ PODEŽELJA LAZ
Jablaniška dolina
I FEEL SLOVENIA

Tako kot reka v daljavo se izgubi,
odšel si mirno in spokojno,
za seboj pustil si spomin,
na naša skupna srečna leta.
Le srce in duša ve,
kako boli, ker te več ni.

ZAHVALA

Po hudi bolezni, nas je mnogo prezgodaj zapustil mož, oče, tast in dedek

MARJAN LUKANČIČ,

11. 12. 1952–8. 1. 2024.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem za pomoč, izrečeno sožalje, besede tolažbe, darovane sveče in svete maše. Posebna zahvala gre Andreju Jerantu za vso pomoč, KSP Litija, upravnemu odboru in članom KŠD Velika Štanga, balinarjem Štanga, Jevnica, Golišče, MDI Litija, PGD Štangarske Poljane, Taekwondo klubu Šmartno - Litija, pevcem iz Volavelj, župnikoma Janezu Ferležu in Acu Jerantu za lepo opravljen obred in prebrane poslovilne besede.
Hvala vsem, ki ste našega Marjana v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.
Vsi njegovi

Veterinarji v okraju Litija do druge svetovne vojne

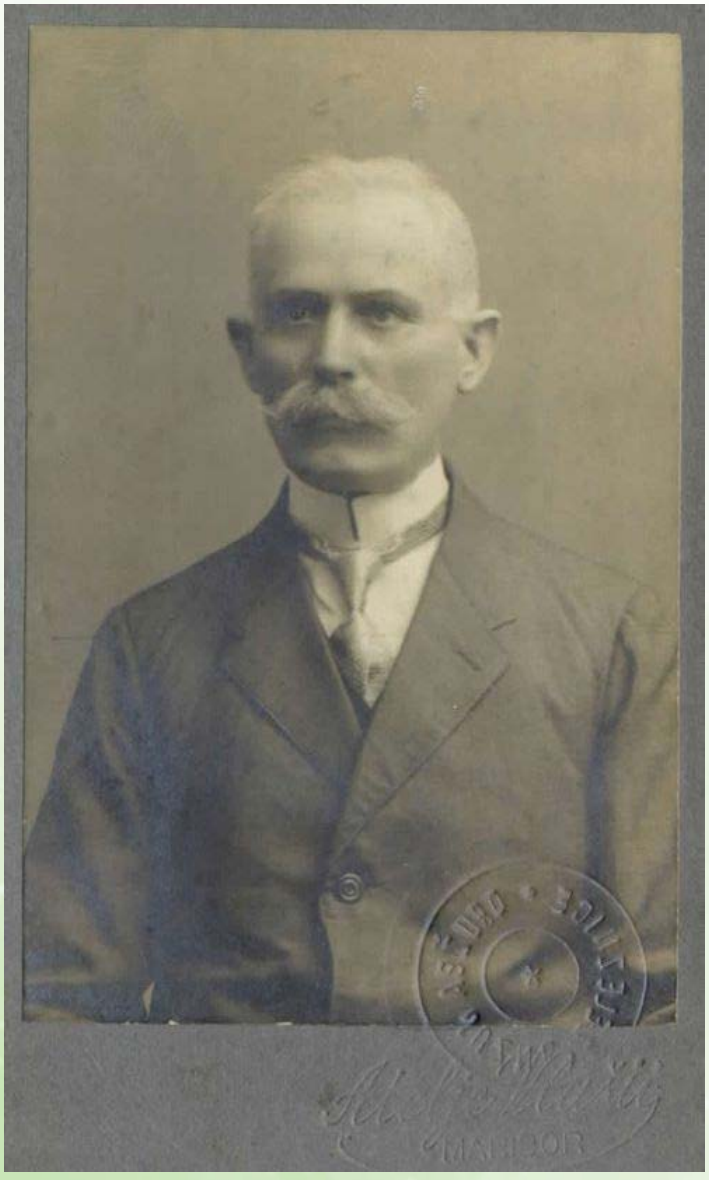
Avtor članka: asist. Tim Šteferl, dr. vet. med., Veterinarska fakulteta UL

S preoblikovanjem Avstrijskega cesarstva v Avstro-Ogrsko leta 1867 je bila izvedena politično upravna razdelitev dežel na politične okraje z okrajnimi glavarji na čelu. Tedanja vojvodina Kranjska je bila razdeljena na 11 okrajev, sedež enega izmed njih pa je postal majhen trg Litija (nem. Littai) ob Južni železnici. Litija je imela obširno agrarno zaledje, kjer je bila živinoreja zelo pomembna kmetijska panoga. Zdravje živine je bilo izjemnega pomena, bolezni pa pogoste, zato se je po letu 1870 pri okrajnih glavarstvih pričela organizirati veterinarska služba.

Za boljše razumevanje potrebe po urejeni veterinarski službi je smiselno začeti s kratkim pregledom živinoreje v litijskem okraju. Okraj Litija je na začetku 20. stoletja v grobem obsegal današnje občine Litija, Šmartno pri Litiji, Zagorje ob Savi, Ivančno Gorico in manjši del občin Trebnje, Mirna in Ljubljana. Po podatkih iz leta 1896 je največji delež živinoreje odpadel na govedorejo (64 %). Ta je bila sicer močno razpršena, navadno le po nekaj glav živine po gospodarstvih, izstopal pa je govedorejski obrat pri graščini Grmače v lasti barona Apfaltrerja. Govedoreji je sledila prašičereja (20 %), tej pa reja drobnice (14 %). Najmanjši delež živinoreje je odpadel na konjerejo (2 %), ki je bila navadno v domeni bogatejših kmetov ali graščakov, delež se je v 30-ih letih 20. stoletja rahlo povečal z ustanovitvijo državne oziroma banovinske žrebčarne na gradu Ponoviče.

Okrajni veterinar (v času Avstro-Ogrske: cesarsko-kraljevi okrajni živinozdravnik – nem. kaiserliche und königliche Bezirkstierarzt) je bil uradnik okrajnega glavarstva, strokovni izvedenec za veterinarstvo in neposredno podrejen okrajnemu glavarju. Njegove uradne dolžnosti so bile nadzor nad zdravjem živali, klanjem in prometom z mesom in mlekom, izvajanjem veterinarske prakse in podkovanjem konj ter nadzor nad prometom z živino (predvsem na sejmih in po železnici). Privatno prakso je smel opravljati le, če zaradi tega ne bi trpelo njegovo uradno delo. Pomembna naloga okrajnega veterinarja je bilo tudi poročanje o pojavljanju kužnih bolezni pri živalih v njegovem okraju. Iz ohranjenih zapisov v Uradnih listih Kraljevine SHS lahko razberemo, da so se v litijskem okraju med obema vojnama pojavljale sledeče bolezni: kuga in rdečica prašičev, smrkavost in garje pri konjih, slinavka in parkljevka in tuberkuloza pri govedu in prašičih, kolera kokoši, steklina pri psih in druge. Čeprav je bila možnost organizacije veterinarske službe dana že z zakonom iz leta 1870, je Litija vsaj na papirju dobila svojega veterinarja šele leta 1882, ko je bil postavljen okrajni veterinar Thomas Wirgler v Krškem, ki pa je bil dolžan veterinarsko službo opravljati tudi v sosednjem litijskem okraju. Okraj Litija je lastnega veterinarja tako dobil šele okrog leta 1892. To je bil Hugon Turk, ki je leto pred tem diplomiral na Dunaju. Njega je leta 1896 nasledil Teodor Šeber, ki je izhajal iz znane postojnske tiskarske družine. Službo veterinarja je opravljal do leta 1900, ko je nenadoma umrl. Pokopan je na litijskem pokopališču, kjer je ohranjen tudi njegov nagrobnik. Do konca prve svetovne vojne se kot okrajna veterinarja v Litiji omenjata še Janko Rajar in ponovno Hugon Turk. V obdobju Kraljevine SHS oziroma Jugoslavije se organizacija veterinarske službe ni bistveno razlikovala od tiste v Avstro-Ogrski. Žal do leta 1936 imen okrajnih veterinarjev ne poznamo, zagotovo pa so bili v Litiji prisotni. Zadnji okrajni veterinar v Litiji je bil od leta 1936 Leopold Varl, ki je to službo opravljal do nemškega napada na Jugoslavijo aprila 1941. Takrat je bil mobiliziran v jugoslovansko kraljevo vojsko, po njenem hitrem razpadu je padel v nemško ujetništvo in bil izgnan v Srbijo. Iz izgnanstva se je vrnil po kapitulaciji Italije leta 1943, se pridružil partizanom in bil imenovan za veterinarskega referenta stiškega vojnega območja.

Čeprav se je konec 19. stoletja z uveljavitvijo službe okrajnega veterinarja začela moderna organizacija veterinarske mreže, pa je bila veterina še vedno močno okrnjena. Veterinarjev na Slovenskem je primanjkovalo, okrajni veterinarji pa so bili zadolženi za precej velika območja. Okrajni veterinar v Litiji je denimo pokrival slabih 690 km^2 velik in geografsko močno razgiban okraj, zato seveda ne moremo trditi, da je veterinarsko službo dejansko izvajal na celotnem območju. Njegova vloga je bila najbrž bolj podobna veterinarskemu inšpektorju kot pa veterinarju kliniku. Kmetje, ki so živeli daleč od trga Litija, so bili verjetno strokovne veterinarske pomoči pri oboleli živini redko deležni, zato so svoje živali velikokrat poskušali zdraviti kar sami. Na Slovenskem so takrat obstajali tudi zasebni veterinarji, vendar o njihovi prisotnosti v litijskem okraju zaenkrat nimamo podatkov.

Leopold Varl, okrajni veterinar v Litiji (© dLib.si)